

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА КОМП'ЮТЕРНИХ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач випускової кафедри
_____ С.М. Лобода
« ____ » _____ 2022 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ВИПУСКНИКА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 186 «ВИДАВНИЦТВО ТА ПОЛІГРАФІЯ»

Тема: «Макет навчального посібника з малювання для факультативних занять учнів початкової школи»

Виконавець _____ студентка групи ВП-415 Сенченко Юлія Олександрівна
(студент, група, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник _____ к. пед. н. Гальченко Світлана Миколаївна
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

Нормоконтролер:

_____ (підпис)

_____ Гальченко С. М.
(ПІБ)

КИЇВ 2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин

Кафедра комп'ютерних мультимедійних технологій

Напрямок (спеціальність, спеціалізація) 186 «Видавництво та поліграфія»

(шифр, найменування)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

С.М. Лобода

« _____ » _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної роботи

Сенченко Юлії Олександрівни

(П.І.Б. випускника)

1. Тема роботи «Макет навчального посібника з малювання для факультативних занять учнів початкової школи» затверджена наказом ректора від «19» квітня 2022 р. № 402/ст.
2. Термін виконання роботи (проєкту): з 16.05.2022 р. по 19.06.2022 р.
3. Вихідні дані до роботи (проєкту): текстовий та графічний матеріал для створення макету видання.
4. Зміст пояснювальної записки: теоретичні засади макетування посібника. Вибір та обґрунтування програмного забезпечення. Створення макету посібника.
5. Перелік обов'язкового ілюстративного матеріалу: макет посібника, презентаційний матеріал.

6. Календарний план-графік

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Підпис керівника
1.	Ознайомитись з постановкою задачі	16.05.2022 – 17.05.2022	
2.	Провести аналіз процесу верстки дитячих видань	18.05.2022 – 19.05.2022	
3.	Обрати програмне забезпечення	20.05.2022 – 21.05.2022	
4.	Підготувати текстовий матеріал для макету посібника	22.05.2022 – 24.05.2022	
5.	Розробити графічний матеріал для макету посібника	25.05.2022 – 30.05.2022	
6.	Розробити відео матеріал для електронного варіанту видання	30.05.2022 – 01.06.2022	
7.	Розробити макет дитячого видання «Перші творчі кроки»	02.06.2022 – 07.06.2022	
8.	Розробити презентаційний матеріал	08.06.2022 – 10.06.2022	

7. Дата видачі завдання: «16» травня 2022 р.

Керівник кваліфікаційної роботи

_____ Гальченко С.М.
(підпис керівника) (П.І.Б.)

Завдання прийняв до виконання

_____ Сенченко Ю.О.
(підпис випускника) (П.І.Б.)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи «Макет навчального посібника з малювання для факультативних занять учнів початкової школи» містить: 68 сторінок, 46 рисунків, 5 додатків, 30 джерел.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ, ПОСІБНИК, МАКЕТУВАННЯ, ВЕРСТКА, ІЛЮСТРАЦІЯ.

Об'єкт дослідження – навчальне видання.

Предмет дослідження – макет друкованого та електронного навчального посібника з малювання.

Мета проектування – розробити макет електронного та друкованого навчального посібника з малювання для факультативних занять учнів початкової школи.

Методи дослідження. Теоретичні загальнонаукові:

- аналіз наукової літератури для визначення видо-типологічних характеристик посібника;
- метод структурного аналізу для дослідження етапів редакційної підготовки посібника;
- порівняльний аналіз для обґрунтування вибору сучасного програмного забезпечення; макетування для створення макету посібника.

Практична значимість. полягає в створенні макету видання, яке може бути використане в процесі навчання для вдосконалення дитячих навичок з малювання та розширення обізнаності в творах світового мистецтва.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МАКЕТУВАННЯ ПОСІБНИКА.....	10
1.1. Класифікація навчальних видань.	10
1.2. Посібник як вид навчальних видань	12
1.3. Особливості редакторської підготовки навчального посібника	14
1.4. Аналіз особливостей сприйняття ілюстрації дітьми різного віку.....	19
1.5. Колір в дитячій ілюстрації	22
Висновки до розділу 1	25
РОЗДІЛ 2. ВИБІР ТА ОБГРУНТУВАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	27
2.1. Аналіз сучасних засобів для верстки та макетування	27
2.1.1. Програмне забезпечення для створення ілюстрацій	30
2.1.2. Програмне забезпечення для набору та редагування тексту	32
2.1.3. Програмне забезпечення для верстки макету посібника	32
2.1.4. Програмне забезпечення для монтажу відео	33
2.1.5. Програмне забезпечення для обробки аудіо супроводу	34
2.2. Апаратні засоби для створення ілюстрацій для макету посібника	35
2.3. Вибір способу друку.....	36
2.4. Вибір матеріалів для друку	40
2.4.1. Задруковувальні матеріали	40
2.4.2. Друкарська фарба	42
2.4.3. Палітурні матеріали	43
Висновки до розділу 2	44
РОЗДІЛ 3. СТВОРЕННЯ МАКЕТУ ПОСІБНИКА.....	45
3.1. Вимоги до внутрішнього оформлення видання	45
3.2. Створення модульної сітки.....	46
3.3. Вибір шрифтового оформлення	47

3.4. Підготовка ілюстрацій.....	49
3.5. Верстка сорінок видання.....	52
3.6. Створення макету обкладинки	53
3.6. Створення та редагування відеоматеріалу	55
Висновки до розділу 3	58
ВИСНОВКИ.....	59
СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	60
Додаток А.....	64
Додаток Б	65
Додаток В	66
Додаток Д.....	67
Додаток Е	68

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СКОРОЧЕНЬ ТА ТЕРМІНІВ

Навчальний посібник – навчальне видання, що частково або повністю замінює або доповнює підручник та офіційно затверджене як такий вид видання. Вони затверджуються Міністерством освіти і науки як нормативні видання з відповідним грифом. Присвоєння грифа означає, що підручник або навчальний посібник відповідає встановленим вимогам, зокрема, змісту навчальної програми дисципліни, дотримання умов щодо обсягу, належне технічне оформлення.

Навчальне видання – це видання, яке містить систематизовані дані наукового чи прикладного характеру, погоджені з відповідними навчальними програмами (орієнтація на особисту авторську програму повинна бути обговорена).

Зміст – це перелік заголовків рубрик у книзі. Заголовки змісту повинні точно повторювати заголовки у тексті. Скорочувати заголовки у змісті або давати їх в іншій редакції порівняно із заголовками у тексті не дозволяється.

Основний текст підручника (навчального посібника) – це дидактично та методично оброблений і систематизований автором навчальний матеріал.

Ілюстрація – зображення, що супроводжує текст літературного твору, газетної статті тощо з метою полегшення для читача візуалізації змісту.

Цільова аудиторія – певна соціальна група, яка готова придбати запропонований товар, виходячи з різних параметрів його оцінювання.

Книжкове видання – видання у вигляді блока аркушів скріплених у корінці друкованого матеріалу будь-якого розміру в обкладинці чи оправі. Під аркушем друкованого матеріалу розуміють аркуш паперу чи його замітника, картону, тканини, поверхня якого містить відбиток.

ВСТУП

Актуальність теми. Малювання є найпершим видом творчої діяльності дитини. Ще з раннього віку діти створюють свої живописні шедеври за допомогою олівців, фарб та підручних матеріалів. Малювання вчить дитину жити усвідомлено, помічати різні дрібниці, розвивають рухову пам'ять, інтелект та уяву.

Вже до початкової школи, процес малювання стає усвідомленим та систематичним заняттям, а уроки малювання є обов'язковими для формування різнобічної та гармонійної особистості.

Навчальні посібники з малювання покликані допомогти юним художникам долучитися до активного дослідження об'єктів мистецтва, виявити особистісне ставлення до кольору, форми, ліній, простору та вміти висловлювати свої ідеї через малювання.

Ця кваліфікаційної роботи є творчим проектом макетування дитячого навчального видання, а саме посібника з малювання. Даний вид поліграфічної продукції є цікавим та актуальним, адже для дитини важливо донести навчальний матеріал у легкій та доступній формі Враховуючи розвиток технологій, видання можна обрати як в друкованому так і в електронному поданні.

Об'єкт дослідження – навчальне видання.

Предмет дослідження – макет друкованого та електронного навчального посібника з малювання.

Мета кваліфікаційної роботи: розробити макет електронного та друкованого навчального посібника з малювання для факультативних занять учнів початкової школи.

Завдання кваліфікаційної роботи:

- визначити основні характеристики посібника;
- дослідити етапи підготовки макету посібника;
- обґрунтувати вибір сучасного програмного забезпечення комп'ютерної верстки;

- створити макет посібника.

Методи дослідження. Теоретичні загальнонаукові:

- аналіз наукової літератури для визначення видо-типологічних характеристик посібника;
- метод структурного аналізу для дослідження етапів редакційної підготовки посібника;
- порівняльний аналіз для обґрунтування вибору сучасного програмного забезпечення; макетування для створення макету посібника.

Наукова новизна отриманих результатів. Вперше: розроблено макет посібника «Перші творчі кроки» для учнів 3 класу з метою поглибленого вивчення всесвітніх художніх творів; Визначити видотопологічні характеристики посібника, особливості матеріальної структури посібника

Уточнено видо-типологічні характеристики та етапи редакційної підготовки навчального посібника;

Удосконалено методи верстки та макетування навчального видання.

Практичне використання отриманих результатів. У дипломному проекті розроблено макет навчального посібника «Перші творчі кроки» для факультативних занять з малювання в 3 класі. Посібник може бути використаний при проведенні занять з образотворчого мистецтва в початковій школі.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МАКЕТУВАННЯ ПОСІБНИКА

1.1. Класифікація навчальних видань.

Навчальним називається видання, що містить систематизовані відомості наукового чи прикладного характеру, викладені в зручній для вивчення та викладання формі [20].

Навчальні видання – підручник, навчальний посібник, курс лекцій, конспект лекцій.

Підручник – основне навчальне видання по дисципліні. Містить перш за все базові знання предмету. Включає апробовані дані і відомості, розкриває методичні аспекти здобуття знань в тій або іншій області, дає характеристику найважливіших процесів і явищ, складових «школу» даної дисципліни. Матеріал організований так, щоб виучуваний мав можливість самостійно освоїти сенс викладу. Виклад має бути послідовний, системно, логічно обґрунтований, причому характеристики процесів і явищ мають бути цілісні, орієнтуватися на конкретні категорії виучуваних. Підручник створюється з врахуванням специфіки рівня знань і можливості сприйняття інформації виучуваним. Дане видання дає повне уявлення про навчальну дисципліну (рис. 1.1) [21].

Об'єм і структура підручника визначаються відповідною навчальною програмою, яку підручник охоплює цілком. Вміст підручника відображає певну систему знань, основне ядро відомостей по даній науці, сфері діяльності, галузі або їх розділу (напрямку). Крім того, підручник включає характеристику методів здобуття і використання знань в даної області, а також методологічні підстави, що визначають базові закони і закономірності функціонування і розвитку відбитої в підручнику діяльності або області знання, ключові проблеми і найважливіші тенденції розвитку даної науки, сфери діяльності або їх розділу (напрями) [20].

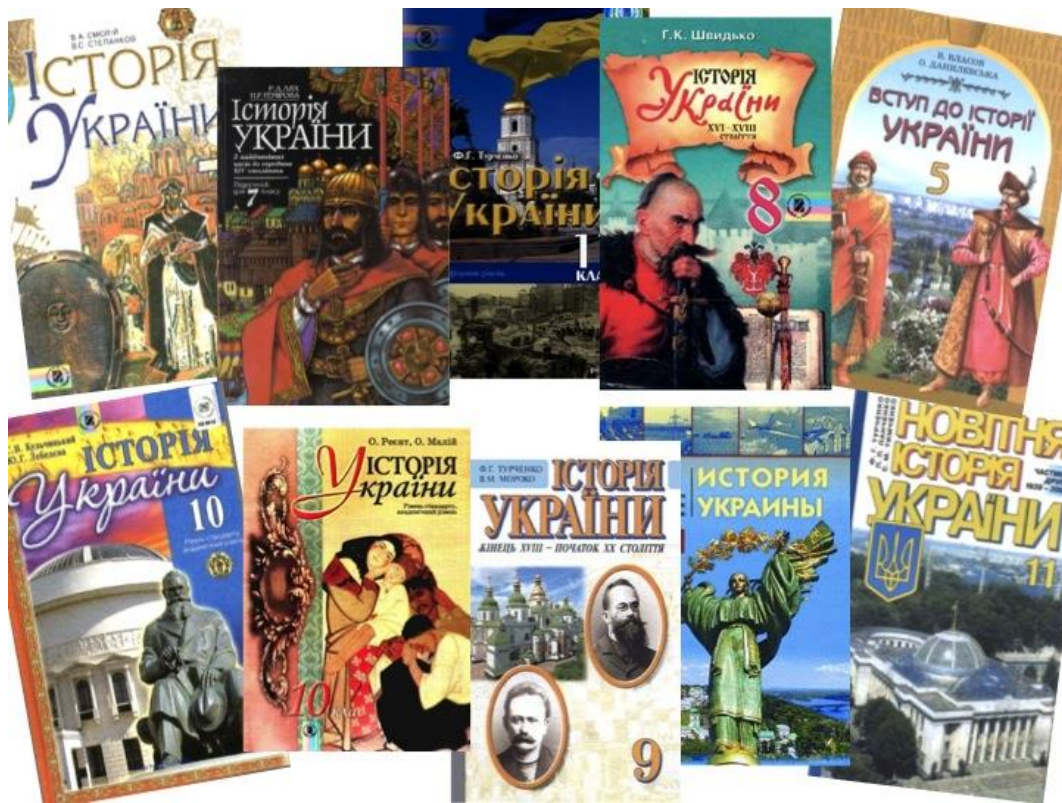

Рис. 1.1. Підручник з дисципліни «Історія України»

Теоретичні і технічні питання розглядаються у взаємозв'язку, характеристики знань і їх використання представляються послідовно, у взаємодії. За змістом розрізняють загальні і спеціальні підручники. Загальні підручники містять фундаментальні знання гуманітарного, природничо-наукового, технічного характеру, складові основу інформаційної культури. Спеціальні підручники містять професійні знання за профілем кожної спеціальності [21].

Навчальний посібник випускається на додаток до підручника. Воно відповідає програмі навчального курсу в цілому або її розділу і містить в основному новий матеріал по курсу, розширюючи фундаментальні знання, включені в підручник. Вміст навчального посібника в більшій мірі, чим вміст підручника, відображає актуальні проблеми і тенденції розвитку галузі. У навчальний посібник можна включати спірні проблеми, демонструючи різні точки зору на проблему. Читацька аудиторія посібника вужча, ніж підручника. Навчальні посібники призначені для розширення, поглиблення і кращого засвоєння знань, передбачених навчальними програмами і викладеними в підручнику.

Для студентів вузів випускають такі видання, як курси лекцій і конспекти лекцій.

Курс лекцій включає лекції одного автора з дисципліни або взаємозв'язані між собою лекції декількох авторів по декількох питаннях однієї дисципліни.

Курс лекцій є доповненням до підручника і викладає в основному новий оригінальний матеріал. Лекції створюються на базі прочитаного матеріалу.

Курс лекцій – авторська робота, що розкриває конкретні проблеми, ставить спірні питання, відображає власну позицію автора. У лекціях виявляється творчий індивідуальний почерк автора, оскільки в них розкривається позиція автора по відношенню до поставлених проблем. Курс лекцій може бути створений на основі дисертаційного дослідження як результат вивчення актуальної проблеми. Конспект лекцій включає основні положення лекційного курсу. Готується по новій дисципліні або на додаток до підручника [21].

1.2. Посібник як вид навчальних видань

В навчальному процесі разом з підручниками та методичними матеріалами використовуються навчальні посібники.

Згідно нового Державного стандарту України, підручник – це навчальне видання з упорядкованим викладенням дисципліни, яке відповідає навчальній програмі. В свою чергу, навчальний посібник є додатком до підручника, призначенням якого є розширення, доповнення та поглиблювання знань, які передбачені навчальною програмою [26].

Так як метою посібників є висвітлення актуальних проблем, сучасних тенденцій певної галузі або малодосліджені елементи курсу, науковість і полемічність викладу матеріалу є достатньо виправданою. Саме тому, дуже часто після доопрацювання посібників вони нерідко стають самостійними підручниками.

Навчальні посібники як і підручники вирізняються серед інших видів видань наявністю грифу Міністерства освіти і науки України чи іншого міністерства яке

компетентне в підготовці спеціалістів певного профілю, про затвердження видання як посібник чи підручник (рис. 1.2).

Схвалено для використання у закладах загальної середньої освіти комісією дисциплін художньо-естетичного циклу Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (Лист Інституту модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України від 08.01.2020 №22.1/12-Г-34)

Рис. 1.2. Зразок грифу Міністерства освіти і науки України

Для присвоєння виданню спеціальних грифів, існує спеціальний порядок, а також вимоги до видавництва, яке готує оригінал-макет видання, а також документи, які подаються для отримання такого грифу.

Видавництва, що спеціалізуються на виданні навчальних видань, всю організаційну роботу, яка пов'язана з отриманням грифу покладають на свого редактора, а процедурою власне грифування та організацією роботи щодо проведення експертної оцінки підручників та навчальних посібників займаються підрозділи відповідних міністерств.

На титульній сторінці після назви видання розміщується інформація про зміст грифу, а на звороті зазначається номер і дата рішення міністерства.

Навчальні посібники можуть виходити як окремими виданнями так і у складі навчально-методичного комплексу (рис. 1.3).

Використання навчальних посібників, що доповнюють зміст підручників і формують спільно з ними навчальні комплекти, не є конче необхідним і присутній в навчальному процесі лише за умови дидактичної доречності для виконання сучасних підходів до роботи з учнями, запобігання надмірного навантаження на учня та за бажання усіх батьків учнів класу на їх придбання.

Рис. 1.3. Навчально-методичний комплект з української мови та літератури

1.3. Особливості редакторської підготовки навчального посібника

Оскільки структурно-змістові особливості посібника відрізняються від, наприклад, підручника чи хрестоматії, перед початком редагування навчальних видань конче необхідно навчитися розрізняти їх специфіку. Разом з тим, в залежності від адреси читача видання одного виду часто потребують різних редакторських прийомів в процесі редагування. Саме тому не можна в рівній мірі застосовувати однакові прийоми редагування при підготовці підручників чи навчальних посібників для різних вікових груп.

Не зважаючи на те, що різні типи навчальних видань мають різну специфіку, можна виокремити уніфіковану методику роботи редактора при підготовці їх до друку.

Редакторську роботу варто розглядати в такій послідовності:

- робота над структурою змістової частини видання;
- забезпечення достатнього навчально-методичного рівня тексту;
- створення взаємного зв'язку ілюстративного матеріалу з текстовою частиною.

Під час структурування змістової частини навчального посібника, редактор працює в два етапи. Спершу необхідно ознайомитись з авторським оригіналом, щоби зіставити його з навчальною програмою, адже зміст посібника має відповідати змісту навчальної програми. Якщо не всі розділи програми коректно представлені в оригіналі, він повертається авторові на доопрацювання. Далі редактор переходить до створення структури видання, що буде відповідати типовій схемі посібника [27].

Відповідно до "Методичних рекомендацій щодо структури, змісту та обсягів підручників і навчальних посібників для вищих навчальних закладів", які були затверджені МОН у липні 2005 року, для посібника необхідними є такі основні складові:

- зміст;
- вступ або передмова;
- основний текст;
- питання та тести для самоконтролю;
- обов'язкові, додаткові задачі та приклади;
- довідково-інформаційні дані для розв'язку задач;
- предметний, іменний покажчики.

До змісту вносяться заголовки, що точно відтворюють подані в тексті заголовки, за винятком набраних впідбір тексту. Заголовки заборонено редагувати, скорочувати або подавати у вигляді аббревіатури(у випадку, якщо це не зроблено в основному тексті) (рис. 1.4).

ЗМІСТ	
1. Літні враження	2
2. Краса народного мистецтва	4
3. Краса народного мистецтва	6
4. Краса народного мистецтва	8
5. Розмаїття кольорів і мелодій	10
6. Розмаїття кольорів і мелодій	12
7. Розмаїття кольорів і мелодій	14
8. Чарівність графіки і вокальної музики	16
9. Чарівність графіки і вокальної музики	18
10. Чарівність графіки і вокальної музики	20
11. Веселий зоопарк	22
12. Веселий зоопарк	23
13. Зимові фантазії	24
14. Зимові фантазії	26
Перевір себе	28
15. Зимові фантазії	32
16. Секрети жанрів і форм	34
17. Секрети жанрів і форм	36
18. Секрети жанрів і форм	38
19. Секрети жанрів і форм	40
20. Портрет і пейзаж	42
21. Портрет і пейзаж	44
22. Тварини у світі мистецтва	46
23. Тварини у світі мистецтва	48
24. Тварини у світі мистецтва	50
25. Магія театру	52
26. Магія театру	53
27. Зустрічаємо літо	54
28. Зустрічаємо літо	56
Перевір себе	57
Додатки	61

Рис. 1.4. Приклад оформлення змісту посібника з малювання

Передмова або вступ є обов'язковою для навчальних видань, адже тут вказуються актуальність, окреслюються основні задачі, які поставлені перед читачем та даються поради щодо самостійної роботи з посібником (Рис. 1.5).

Рис. 1.5. Приклад вступу до посібника з малювання

На етапі роботи з основним текстом, завдання полягає в чіткому розподілі його структурних частин відповідно до обраної системи рубрикації(рис. 1.6).

Рис. 1.6. Приклад оформлення основного тексту посібника з малювання

При створенні посібників, бажаними є іменні, предметні, географічні показники, глосарії, списки умовних скорочень. Такі структурні елементи зазвичай створюються після останнього варіанту верстки, так як вони є прив'язаними до певних сторінок [28].

Працюючи над забезпеченням належного навчально-методичного рівня тексту, редактор повинен дати учневі певну систему знань, допомогти йому якісно засвоїти навчальну дисципліну, активувати його творчий потенціал та посприяти формуванню його особистісних начал [3]. Для виконання цих завдань необхідно послуговуватись такими критеріями як системність викладу, науковість, цілісність, повнота, логічність, доступність [3].

Особливої уваги заслуговують терміни і поняття, які використовує автор в оригіналі, адже такі терміни повинні не містити в собі двозначності, а також бути доцільними в одному параграфі.

Вагоме місце в макеті підручника та навчального посібника займають контрольні запитання та завдання, адже вони спонукають учня уважно опрацювати теми, сформулюють навички самоконтролю, мислення, пошуку додаткової літератури.

Запитання і завдання для самоконтролю виокремлюються від основного тексту за рахунок відмінного шрифту та іншим розташуванням на шпальті.

Під час роботи з ілюстративним матеріалом, найчастіше зустрічаються такі види ілюстрацій як: малюнки, фотографії, діаграми, схеми, таблиці та графіки. Вони виконують найрізноманітніша функції, зокрема – наочну, доповнювальну та поглиблювальну.

На даному етапі робота редактора полягає в тому, щоб визначити критерії відбору ілюстративного матеріалу залежно від адресного призначення видання. Таким чином, в посібниках для початкових і середніх класів повинні домінувати образні ілюстрації, в підручниках з літератури та історії варто використовувати портрети авторів, репродукції художників тощо.

Визначаючи місце розташування ілюстративного матеріалу в тексті, Така вимога є обов'язковою для шкільних посібників та підручників, а зображення і слово чи фраза на пояснення мають однозначно збігатись(рис. 1.7).

Рис. 1.7. Приклад використання ілюстрації в навчальному посібнику

1.4. Аналіз особливостей сприйняття ілюстрації дітьми різного віку

Вимоги до змісту, композиційного вирішення, манери виконання, кольору змінюються відповідно до віку дитини. снують три основні етапи в сприйманні дитиною образотворчого мистецтва. Кожен з цих етапів має свою специфіку.

Перший етап відповідає за вік 3-5 років. В цьому віці діти ще не здатні аналізувати образ, який вони розглядають, тому розглядання має загальний характер. Дітей передусім цікавлять речі, що їх оточують, найпростіші явища навколишнього світу. Тому важливо при цьому виокремити основне, змалювати об'єкт ілюстрації у загальних рисах. В такому віці мислення дітей є спрощеним, тому варто випустити деталі ілюстрації, адже малюки ще не вміють виокремлювати головне від другорядного.

Дошкільнята та молодші школярі опираються на безпосереднє зіставлення фактів та явищ. Вони сприймають ілюстрації як точне відображення дійсності, тому важливо щоб зображення були гарно впізнавані, зрозумілі, статичні та містили трохи реалізму (рис. 1.8).

Рис. 1.8. Приклад оформлення ілюстрацій для дошкільнят

Діти дошкільного і молодшого шкільного віку дуже часто намагаються «вживатись» в предмет, намагатись відобразити його функції по-акторськи. Саме тому, варто застосовувати в своїй ілюстрації несподівані ігрові прийоми. Наприклад, поруч з основними ілюстраціями можна помістити додаткового персонажа, який буде ніби пантонімами передавати зміст ситуації. Така ілюстративна гра допомагає дитині самовиразитись та відчутти свою причетність до подій серед дійових осіб. В цьому випадку ефективними є лінгвістичні та математичні ілюстрації, героями яких є літери та цифри.

Другий етап – діти віком 6-11 років. Цей етап можна охарактеризувати як період інтенсивного пізнання і опановування навичок читання, розвитком спостережливості та мислення. Саме тому діти цієї вікової групи віддають перевагу виразним, реалістичним малюнкам з «чистими кольорами» (рис. 1.9).

Рис. 1.9. Приклад оформлення ілюстрації для дітей молодшого шкільного віку

Третій етап – діти 12-15 років. Цей період характеризується розвинутою уявою і здатністю мислити абстрактно. В дітей цього віку з'являється прихильність до стилізованих ілюстрацій та напівтонових кольорів(рис. 1.10). У підлітковому віці читача більше цікавить динамічність рухів, важливими стають деталі, причинно-наслідкові зв'язки. Ілюстрації для даної вікової групи повинні бути сповнені романтизму, пафосу, героїки і яскраві риси персонажів.

Рис. 1.10. Приклад оформлення ілюстрації для підлітків

З віком змінюються такі параметри ілюстрації як контур, деталі, колір, пластичність, фактура та формат. Тобто у виданнях для малюків, зображення повинні бути максимумно позбавленні деталей, але в процесі дорослішання їх кількість має поступово збільшуватись. З віком підкреслюється пластичність зображення, а простір набуває більшого значення.

В залежності від віку читача змінюється співвідношення між текстом та ілюстраціями. Одночасно з цим змінюється і роль ілюстративного ряду в передачі закладеної автором інформації, у створенні певної атмосфери. В процесі переходу читача з однієї вікової групи до іншої, фокус читача поступово зміщується від інформації, яка міститься в ілюстрації на інформацію, яку закладено в текст.

Для дітей молодшого шкільного віку суттєве значення має текст, адже він стає не лише джерелом цікавої інформації та естетичної насолоди, а і безпосереднім об'єктом вивчення. Тому постає не тільки якості змісту тексту та мовного втілення, а й їх шрифтового представлення та розставлення необхідних акцентів за допомогою графічних та композиційних засобів верстки. Основною метою є усіма методами зосередити увагу дитини на об'єкті вивчення, поживити процес навчання, перетворивши його на гру. В ілюструванні таких видань разом з конкретними

персонажами можуть з'являтися образи-метафори, які є складнішими для сприйняття, проте ефективні для розвитку уяви та мислення дитини.

У виданнях, які призначенні для читачів, які вже опанували навички читання, вплив тексту та ілюстративного матеріалу значно посилюється і при одночасному їх ускладненню майже врівноважується.

В процесі дорослішання читача змінюються і форми зв'язку між змістом тексту та ілюстрації. В одному варіанті такого зв'язку відомості, які містяться в тексті є основними, а ілюстративний ряд їх лише доповнює. Другий варіант передбачає що ілюстрація та текст маняються ролями, тобто зображення несе найбільш узагальнені відомості, а текст їх коментує та доповнює конкретними деталями. У третьому випадку ілюстрація та текст пов'язані лише спільністю теми, тобто текст розповідає про одне, а ілюстрація в свою чергу – про інше, а читач власними зусиллями їх об'єднує. В четвертому варіанті, текст та ілюстрація створюють смислову цілісність і зрозуміти їх поодиноці неможливо.

1.5. Колір в дитячій ілюстрації

В створенні дитячої ілюстрації колір має велике значення. Адже відомо, що колір здатний впливати на психіку та гарно передавати емоції зображення.

На сьогоднішній день, кольори використовуються дещо по-іншому, адже на зміну простим яскравим кольорам прийшли різні складні відтінки. Дитина здатна сприймати не тільки яскраві кольори, а і приглушені, ніжні відтінки.

За допомогою колірної кола Іттена можна кількома способами підібрати кольори для ілюстрації [23].

Монохромна гармонія. В основі цього принципу лежить підбір одного кольору і на основі його відтінків створюється палітра кольорів. Його використовують тоді, коли конкретний колір відіграє важливу роль в ілюстрації (рис. 1.11).

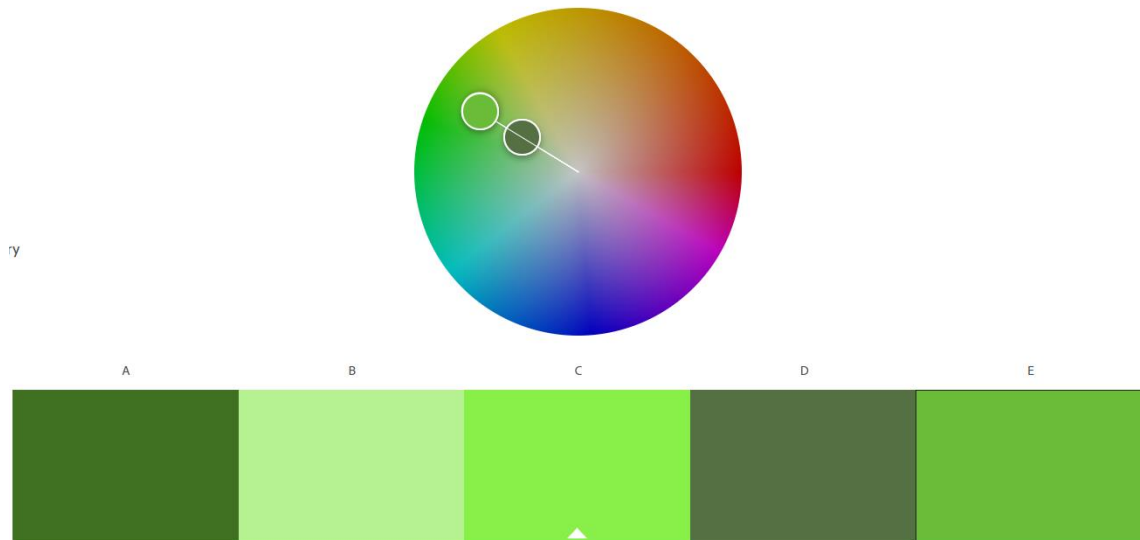

Рис. 1.11. Монохроматична гармонія

Аналогова гармонія. За цим принципом обираються три кольори, які розташовані по черзі в колірному колі. Варто зазначити, що в палітрі не буде контрастних кольорів і вона підходить для спокійних ілюстрацій (рис. 1.12).

Рис. 1.12. Аналогова гармонія

Комплементарна гармонія. Згідно з цього принципу необхідно обрати кольори які є контрастними. Такі кольори ще називаються компліментарними. Палітра, створена таким методом підбору, ідеально підходить для створення яскравої ілюстрації, що привертає увагу до себе (рис. 1.13).

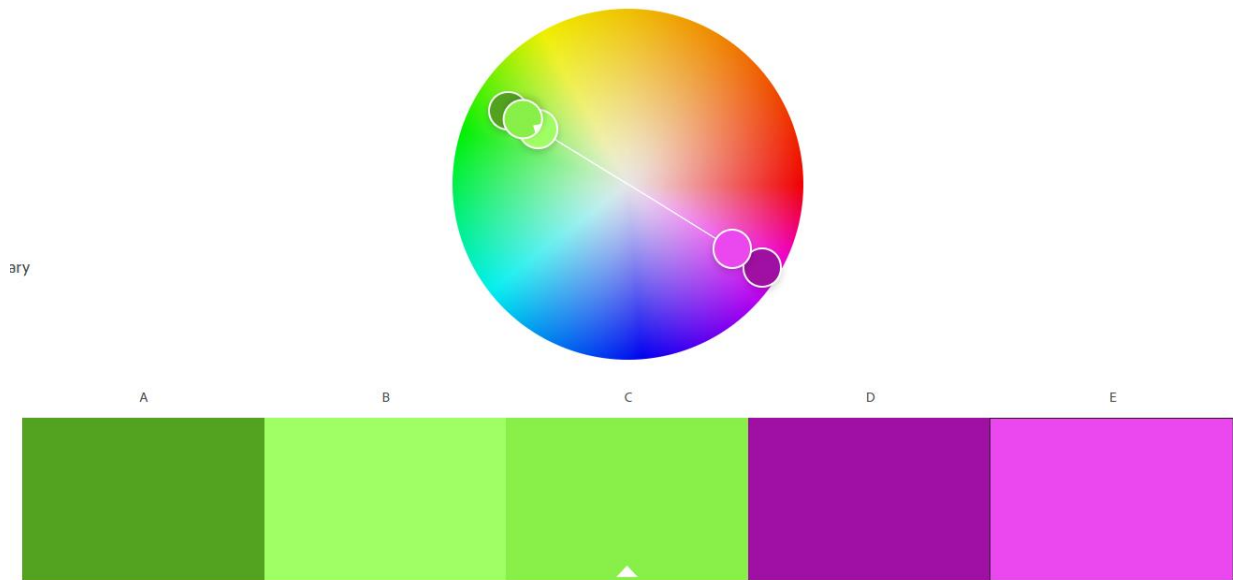

Рис. 1.13. Комплементарна гармонія

Тріадна гармонія. Для палітри створеної за принципом тріадної гармонії обираються два кольори, які знаходяться на одній стороні кола і один такий, що розташований навпроти них. Це передбачає, що кольори є рівновіддаленими один від одного і характеризуються високою контрастністю. Така схема є гармонічною і приємною для ока (рис. 1.14).

У свою чергу, колір має три основні характеристики:

- тон – хроматична ознака кольору, вона відрізняє один колір від іншого і визначає його місце в кольоровому спектрі;
- насиченість – тобто ступінь яскравості кольору, що залежить від відсотку сірого кольору в ньому;
- світлість – визначає наближення кольору до чорного чи білого .

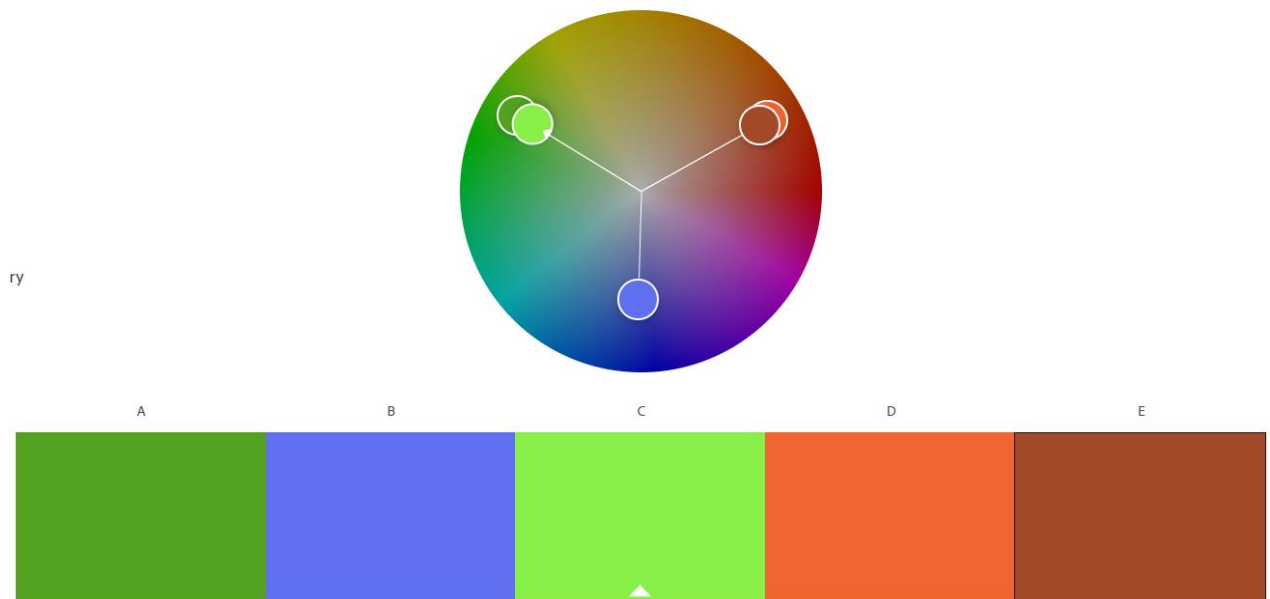

Рис. 1.14. Тріадна гармонія

Під час використання кольору важливу роль відіграє тональність ілюстрації. Якщо перевести ілюстрацію в чорно-білий режим, то можна прослідкувати залежність тональності від світла та тіні. Також важливу роль відіграє віддаленість об'єктів.

Саме тому перед створенням ілюстрації варто створити тонову карту, визначивши світліші та темніші ділянки, які будуть орієнтиром при підборі кольору. За рахунок цього можна створити впорядковану систему кольорів, яка транслюватиме потрібні емоції та відчуття, що допоможе створити ефективний художній образ.

Висновки до розділу 1

У першому розділі викладено загальні теоретичні основи, пов'язані з макетуванням навчальних посібників. Було розглянуто основні теоретичні поняття, такі як навчальне видання, підручник, навчальний посібник, тощо.

На основі аналізу літературних джерел було виокремлену специфіку навчальних посібників та досліджено основні моменти редакторської підготовки макету.

Було визначено основні структурні елементи посібника, до яких відносяться

вступ, зміст, основний текст, питання для самоконтролю, обов'язкові задачі, довідково-інформаційні дані та предметний, іменний покажчик.

Розглянуто особливості дитячої читацької аудиторії та виокремлено основні вікові читацькі групи, особливості сприйняття змісту книги, а саме текстової та ілюстративної її частини.

Проведено аналіз значення кольору в дитячій ілюстрації та основні способи отримання кольорової гами майбутнього видання.

Напрацьована теоретична частина має значний вплив на подальше практичне виконання навчального посібника.

РОЗДІЛ 2

ВИБІР ТА ОБГРУНТУВАННЯ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

2.1. Аналіз сучасних засобів для верстки та макетування

Завдяки розвитку комп'ютерних технологій, технологічний процес набору та верстки став значно простішим та значною мірою уніфікованим [12].

Компанії, які розробляють різноманітні комп'ютерні програми у постійній конкурентній боротьбі покращують свої продукти, щораз демонструючи більш довершені та зручні програмні засоби. Наприклад, компанія Adobe після випуску перших версій програм для комп'ютерної верстки для PC і Quark XPress для Mac навіть не підозрювала, що за невеликий проміжок часу Microsoft майже повністю витіснила її з Європейського ринку [3].

В Україні, перші верстальники після освоєння Ventura Publisher (рис. 2.1) з часом з радістю переходили на програми на базі операційної системи Windows, адже ці програми виявились набагато більш зручними та потужними [3].

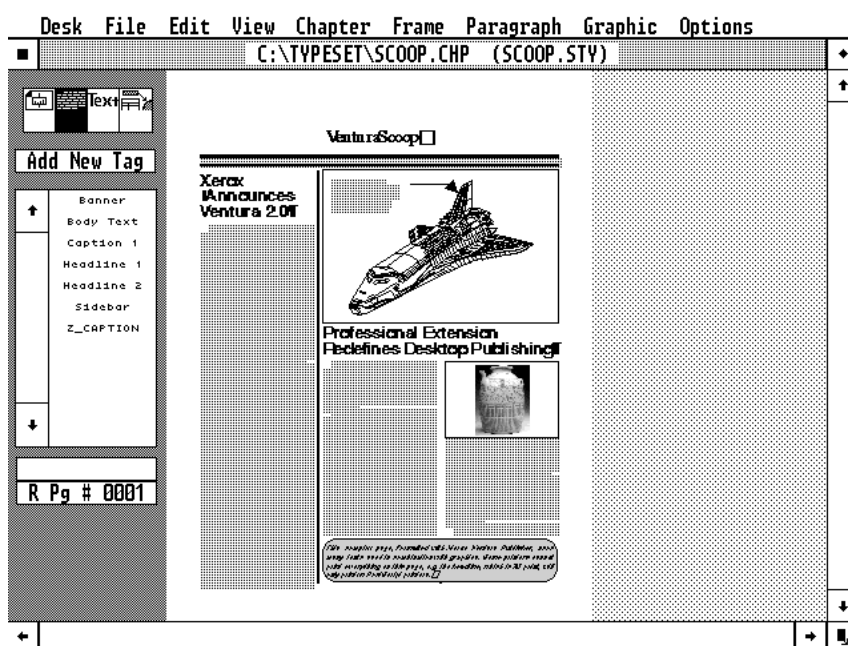

Рис. 2.1. Ventura Publisher

Текстові та графічні матеріали, які зберігаються в потрібних форматах та імпортуються в верстальні програми є вихідними матеріалами для верстки. Використання професійних видавничих систем, таких як PageMaker 7.0 або QuarkXPress 4.0 (рис. 2.2) допомагають здійснювати верстку видань, а графічні пакети, такі як CorelDraw, Adobe Illustrator, Adobe Photoshop забезпечують підготовку ілюстрацій. Таким чином створюється макет видання у вигляді зверстаних полос.

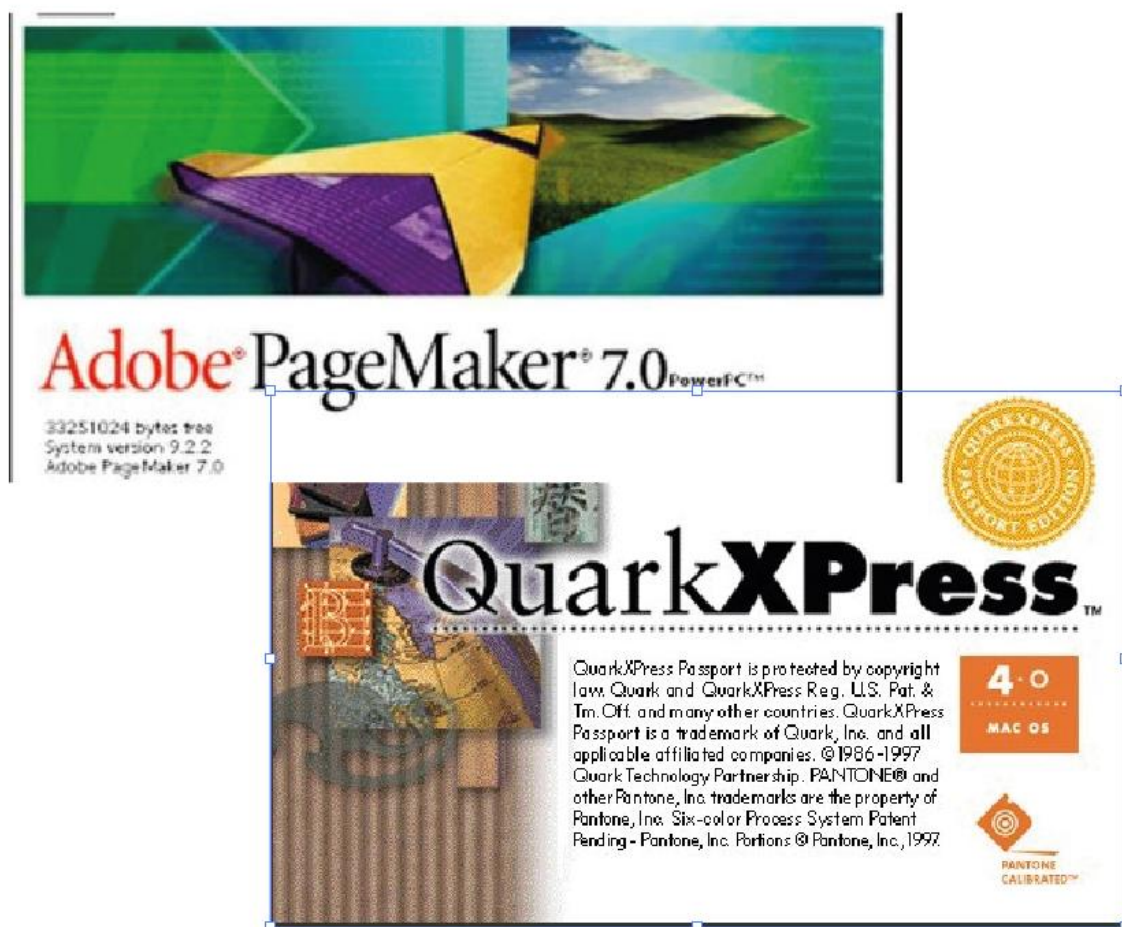

Рис. 2.2. PageMaker 7.0 та QuarkXPress 4.0

У наші дні можливостями для об'єднання тексту, рисунків та фотографій в публікацію володіють не тільки Adobe PageMaker, Adobe InDesign, Adobe Illustrator, QuarkXpress, Corel та інші. Такі потужні текстові процесори як Microsoft Word, WordPerfect (рис. 2.3) також володіють таким функціоналом.

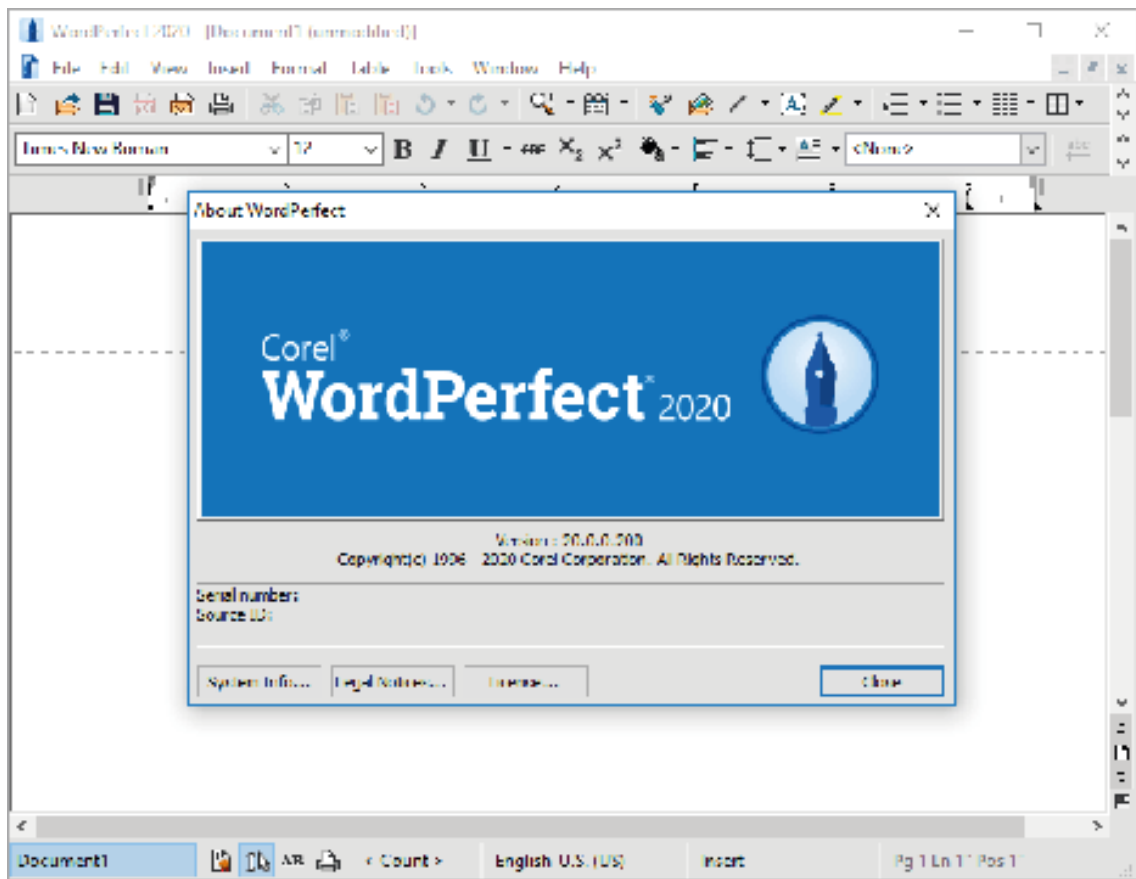

Рис. 2.3. WordPerfect

Природньо, що одночасно з текстовими редакторами програми для верстки також не стояли на місці. Сучасні верстальні програми можуть розташовувати текстові фрейми в будь-якому місці сторінки, автоматично виділяти щільність поліграфічних пігментів з кольорових елементів – рисунків, фотографій, тексту – на полосах видання. Такі можливості суттєво вирізняють програми верстки від програм набору та редагування текстів. Проте, найголовніша відмінність полягає в тому, що завдяки програмі верстки, кожен об'єкт, який був створений на комп'ютер в різних програмах, знаходить своє кінцеве місце на сторінці видання.

Тобто, при створенні, наприклад, посібника текст можна набрати та відредагувати текст в Microsoft Word, підготувати ілюстративний матеріал в Adobe Illustrator, Adobe Photoshop чи CorelDraw. Таким чином ви маєте всі закінчені елементи сторінок видання і за допомогою Adobe InDesign, QuarkXPress або PageMaker можна з легкістю скомпонувати закінчене видання.

2.1.1. Програмне забезпечення для створення ілюстрацій

Для створення ілюстративної складової дитячого посібника було використано програму Adobe Photoshop (рис. 2.4).

Рис. 2.4. Adobe Photoshop

Даний графічний редактор є провідним лідером серед растрових редакторів. Adobe Photoshop – це професійний програмний засіб для створення та редагування комп'ютерної графіки та фотографій. Він є одним з найкращих засобів для створення інстрацій для подальшого використання у поліграфічній продукції та виконує функції еталону для оцінки якості і функціональних можливостей програм для растрової графіки. Серед переваг Adobe Photoshop можна відмітити наступні [25]:

- за допомогою Adobe Photoshop можна легко імпортувати фото та відео, а зручний інтерфейс допоможе з легкістю знайти всі необхідні інструменти для редагування матеріалу;
- за допомогою різних інструментів можна досягти необхідні ефекти для зображення;
- Adobe Photoshop дозволяє користувачу отримати високі результати зображення за допомогою корекції кольорів, зміни розміру та ін;

– за допомогою Creative Suite файли Adobe Photoshop можна з легкістю перенести в інші програми.

Не зважаючи на велику кількість позитивних рис, це програмне забезпечення має і певні недоліки. Зокрема, при роботі з великими зображеннями, або багатьма шарами, для Adobe Photoshop необхідно забезпечити великий запас оперативної пам'яті, в п'ятеро більший за розмір файла з яким працює користувач [29].

Для створення макету обкладинки було обрано графічний редактор Adobe Illustrator (рис. 2.5).

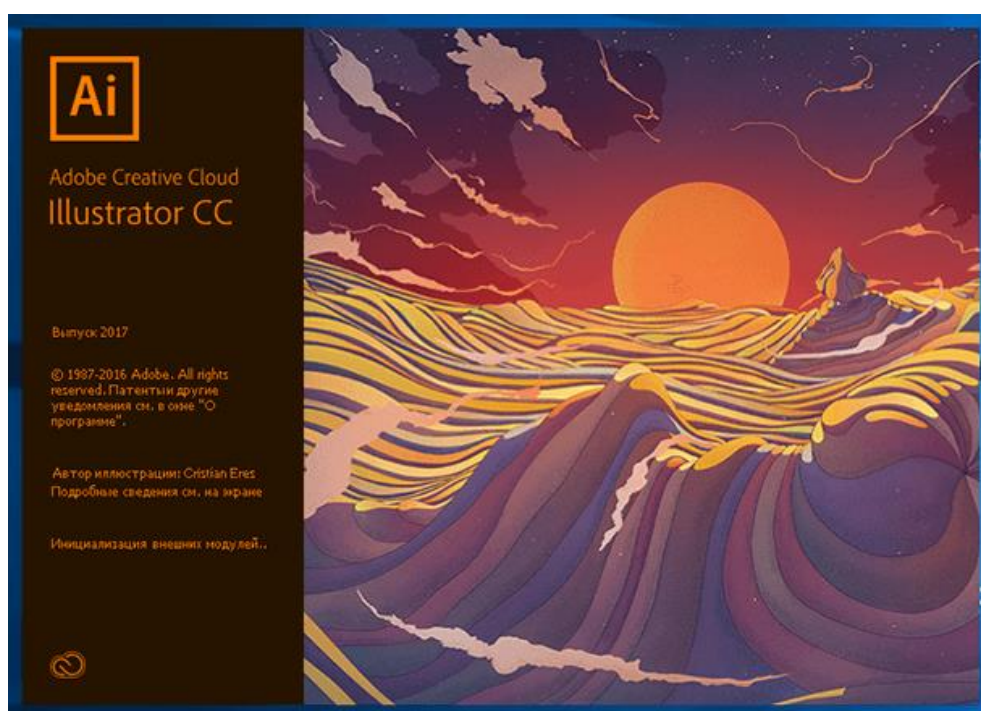

Рис. 2.5. Adobe Illustrator

Дана програма вирізняється серед інших програмних засобів в першу чергу через якість отриманого зображення. До переваг Adobe Illustrator можна віднести гарну кольоропередачу, здатність обробляти зображення високої роздільної здатності, відсутність необхідності конвертування файлу для друку та зрозумілий інтерфейс. Також значною перевагою є можливість інтеграції з Adobe Photoshop [22].

Варто відмітити також недоліки даної програми, адже засіб є достатньо складним та вимогливим до ресурсів комп'ютера, що робить процес роботи доволі повільним.

2.1.2. Програмне забезпечення для набору та редагування тексту

Для набору та редагування текстової частини навчального посібника було обрано текстовий редактор Microsoft Word (рис. 2.6).

Даний текстовий редактор допомагає користувачу належним чином редагувати та формувати текст.

Програма Microsoft Word має такі переваги як універсальність, можливість попереднього перегляду документу перед друком, різноманітність інструментів для роботи з текстом, зображеннями, таблицями, тощо. Також варто відмітити можливість інтеграції з іншими засобами, такими як Excel та Access.

Рис. 2.6. Microsoft Word

2.1.3. Програмне забезпечення для верстки макету посібника

Під час верстки макету було використано такий програмний засіб як Adobe InDesign (рис. 2.7).

Програмне забезпечення Adobe InDesign має гарний інструментарій для роботи з текстом, а саме можливість перевіряти та публікувати широкий асортимент матеріалів, призначених для друку, можливість застосування шаблонних сторінок, якісна додрукарська перевірка.

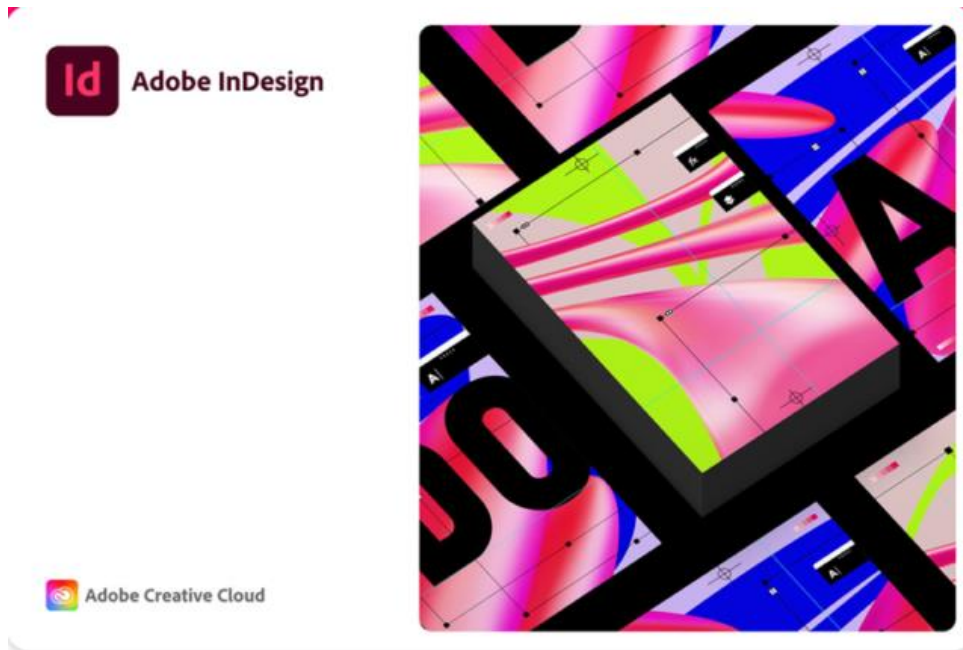

Рис. 2.7. Adobe InDesign

На особливу увагу заслугоує інтерфейс програми, який є однотипний до інших продуктів компанії Adobe. Програма має схоже розташування загальних інструментів, спільні команди та палітри. Можна без проблем переміщати, копіювати, вставляти або перетягувати зображення з Photoshop і Illustrator, імпортувати сторінки і зв'язану графіку з Adobe Acrobat [24].

Одночасно з перевагами Adobe Photoshop і Adobe Illustrator, InDesign має спільні недоліки адже не зважаючи на великі можливості, вона є складнішою, повільніше працює та вимагає більше ресурсів.

2.1.4. Програмне забезпечення для монтажу відео

Для виконання цієї задачі було обрано Adobe Premiere Pro(рис. 2.8).

Цей відеоредактор є найбільш поширеним в наш час. Він містить в собі широкий інструментарі для забезпечення редагування відеоматеріалів, які були зняті на цифрову камеру, що дозволяє створювати якісні відео навіть в домашніх умовах.

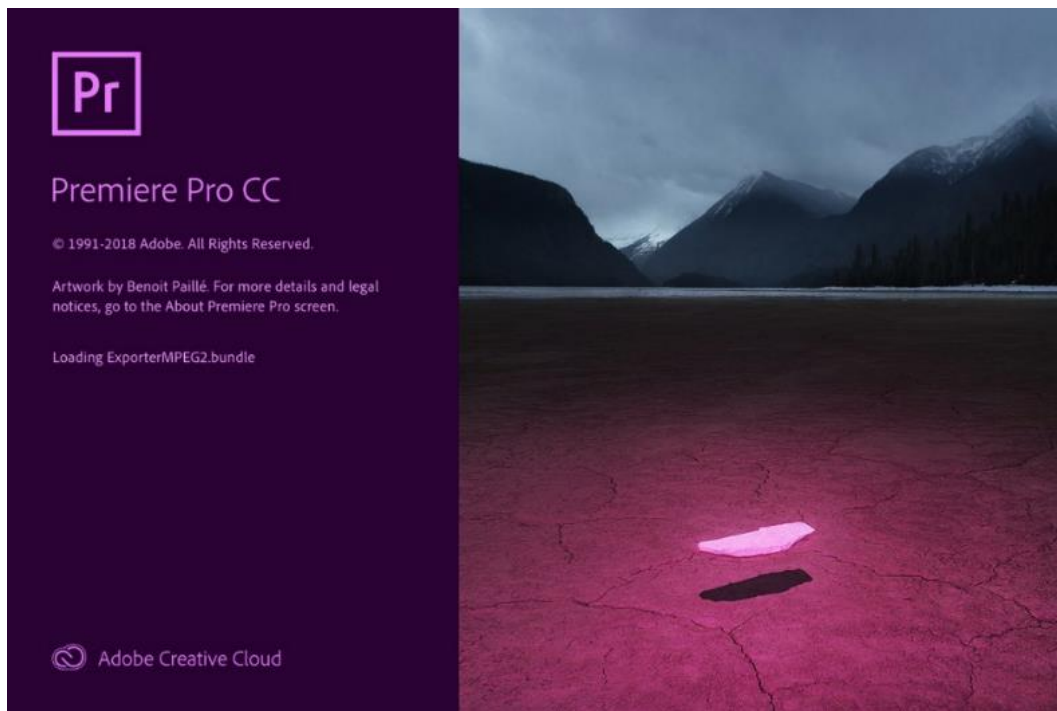

Рис. 2.8 Adobe Premiere Pro

Серед переваг варто зазначити наступні: можливість використання спеціальних ефектів, створення титрів, збереження звуку, можливість конвертування в різні популярні відеоформати (MPEG-1, MPEG-2, AVI, Windows Media, QuickTime) для WEB та мобільних пристроїв [30].

2.1.5. Програмне забезпечення для обробки аудіо супроводу

На даному етапі виконання завдання було обрано програму для обробки аудіо Adobe Audition (рис. 2.9).

Перевагою даної програми є широкий інструментарій для роботи з кількома звуковими доріжками, мікшування, редагування і відтворення аудіовмісту. Звуковий редактор Audition значно прискорює процес обробки аудіо та відео та забезпечує відмінну якість звуку, проте як і інші програмні засоби Adobe вимагає значних об'ємів оперативної пам'яті.

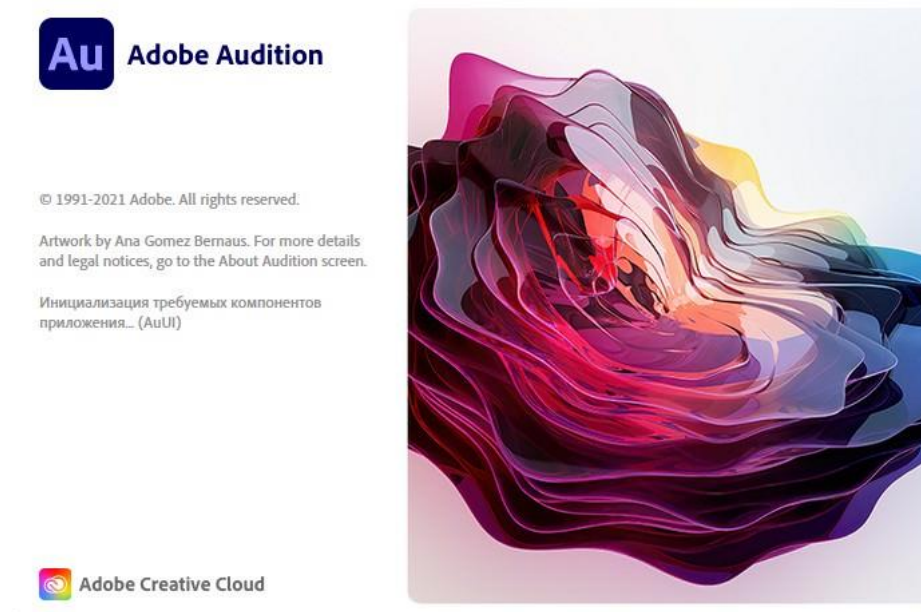

Рис. 2.9 Adobe Audition

2.2. Апаратні засоби для створення ілюстрацій для макету посібника

Ілюстрація є невід'ємною складовою дитячих навчальних видань. З розвитком комп'ютерних технологій, створення макету видання значно полегшилось. Програмні засоби для векторної та растрової графіки дозволяють редагувати фотографії, створювати макети обкладинок, створювати якісні ілюстративні матеріали. Проте виконання цих задач за допомогою мишки або touch-панелі значно погіршує цей процес, зокрема через неможливість точного контролю штрихів.

З цих причин, на сьогоднішній день в Україні набув популярності графічний планшет. Він став незамінним для графічних дизайнерів та ілюстраторів, чия робота безпосередньо пов'язана з графікою.

Графічний планшет призначений для введення інформації в комп'ютер і на відміну від мишки з точністю повторює рухи ручки чи олівця. В комплекті з планшетом завжди йде перо або стилус, за допомогою якого здійснюється введення графічних даних на екран.

Графічні планшети створювались виключно як засіб введення інформації, тому не передбачали дисплей, проте на сьогоднішній день з'явилися пристрої оснащені монітором.

Ілюстрації до макету посібники були створенні за допомогою графічного планшету Parblo(рис 2.10.).

Рис. 2.10. Графічний планшет Parblo

До переваг даного пристрою варто віднести велику робочу поверхню та 8 клавіш, які значно пришвидшують процес. Перо планшету не оснащено акумулятором, що дозволяє працювати без перерв на заряджання. Також варто відмітити високу швидкість роботи інтерфейсу та високу роздільну здатність – 5080 ліній на дюйм, що дозволяє створювати ілюстрації максимально точно і плавно.

2.3. Вибір способу друку

В процесі виготовлення поліграфічної продукції важливу роль відіграє вибір способу друку.

В сучасному поліграфічному процесі найчастіше використовуються плоский офсетний друк, глибокий друк та високий друк.

Найбільш поширеним є офсетний друк. В цьому способі друку, на друкарській формі пробільні та друкуючі елементи знаходяться на одному рівні (рис. 2.11).

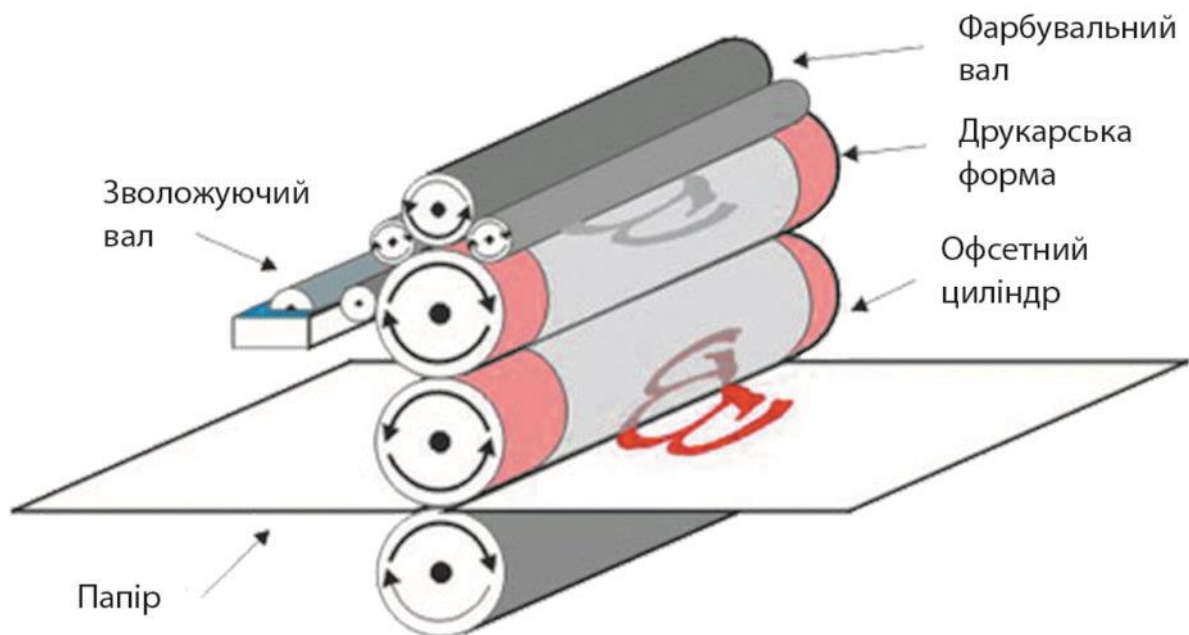

Рис. 2.11. Технологічний принцип офсетного друку

До переваг даного способу друку можна віднести можливість друку великих тиражів, зниження вартості друку продукції при збільшенні тиражу, висока якість друку. Цей спосіб друку дозволяє використовувати кольори з колірної моделі Panton, що дозволяє досягти точної передачі кольору.

Серед недоліків варто відмітити необхідність тривалої додрукарської підготовки, адже офсетний друк передбачає такі етапи додрукарської підготовки як створення друкарської форми та кольоропроби неможливість персоніфікації та нумерації. Також недоліком є збільшення вартості друку при невеликих обсягах тиражу.

Плоским способом друку зазвичай виготовляються плакати, каталоги, бланки, папки, плакати, календарі, етикетки і т.д.

У високому друці передача тексту та зображення на матеріал, що задруковується відбувається за допомогою друкарської форми, в якій друкарські елементи розташовуються вище пробільних (рис. 2.12). Відбиток при цьому способі

друку формується за рахунок нанесення на виступаючі ділянки друкарської форми і притискання кліше до паперу.

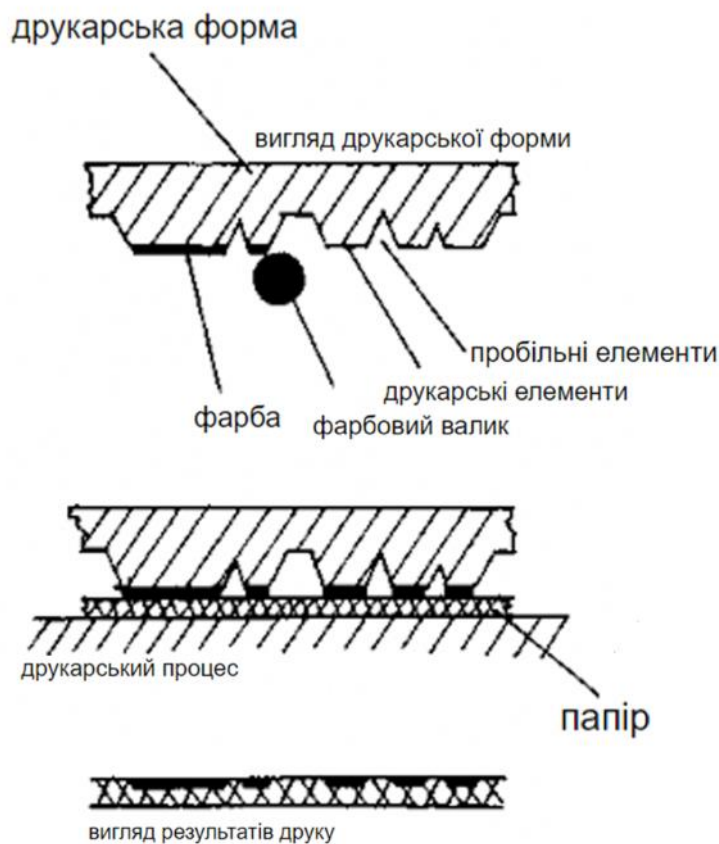

Рис. 2.12. Технологічний принцип високого друку.

Високий друк має два основні способи друку — флекстографічний та типографічний.

Типографічний спосіб друку є одним з найстаріших. За допомогою цього способу можна отримувати чіткі контури штрихів і растрових елементів на відбитках. За останні кілька десятиліть плоский офсетний друк майже повністю витіснив типографічний спосіб друку з ринку поліграфічної продукції [11].

Флексографічний друк використовується для друку упаковок, наклейок та поліетиленових пакетів [10].

Даний спосіб друку дає можливість створювати фрагментарні друковані форми, що в свою чергу забезпечує можливість друкувати повторювані сюжети з дуже

високою швидкістю. Завдяки таким особливостям флексографія використовується для друку шпалер, етикеток, пакувань [10].

До переваг цього способу друку можна віднести високу швидкість друку, дешеві друкарські форми, можливість одночасно друкувати, лакувати, проводити тиснення в одній машині. Такі позитивні риси роблять флексографію дуже перспективним способом друку для пакувальної промисловості, а також друку газет.

Глибоким називають спосіб друку, в якому передача зображення на задруковуваний матеріал здійснюється за допомогою друкарської форми, в якій друкуючі елементи розташовуються нижче пробільних (рис. 2.13)

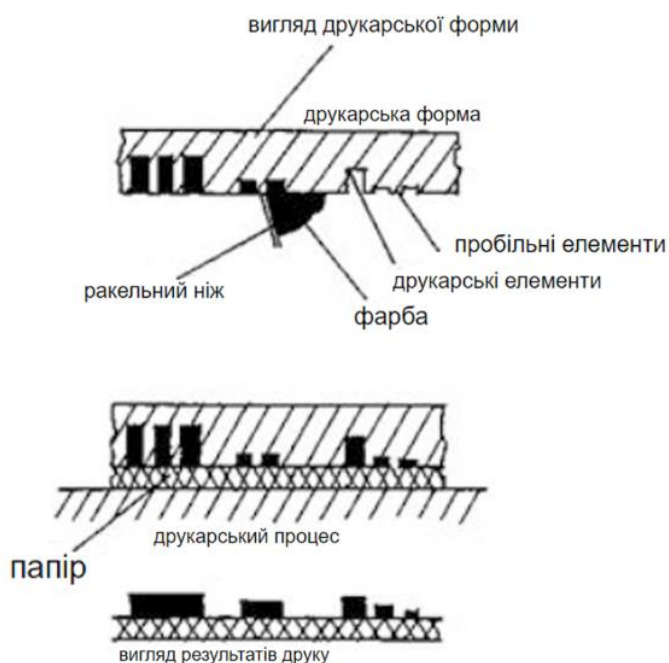

Рис. 2.13 Технологічний принцип глибокого друку.

Напівтонові зображення у глибокому друці передаються за рахунок різної товщини фарбового шару на відбитку. Це забезпечує досконалішу передачу тонів. Рідка фарба розтікається по ділянках, в яких розташовані найглибші друкарські елементи та заповнює проміжки. За допомогою такого методу можна позбутися растрової структури.

Можливість досягнення максимальної товщини фарбового шару дозволяє відмовитись від четвертої фарби, що у свою чергу зменшує витрати матеріалів, скорочує кількість прогонів фарби та знижує собівартість продукції [13].

До недоліків цього способу друку варто віднести погіршення зручності читання тексту, яке виникає через те, що навіттонові та штрихові зображення раструються спільно. Саме тому, текстові видання не рекомендується друкувати цим способом [13].

2.4. Вибір матеріалів для друку

Процес вибору матеріалів для друку мабутнього видання є не менш важливим, ніж вибір способу друку.

В поліграфічному виробництві розрізняють основні та допоміжні матеріали. До допоміжних відносяться матеріали, які задіяні в виробничому процесі, але не входять до складу готової продукції – фототехнічні плівки, друкарські форми, матеріали для фарбових валиків, змашувальні матеріали, тощо [14].

До основних належать задруковувані матеріали, фарби, палітурні матеріали.

2.4.1. Задруковувальні матеріали

До задруковувальних матеріалів відносять папір, картон, покривні матеріали, скло, полімерні матеріали [14].

Папером називають аркуші, що складаються з волокон рослинного походження. Найпопулярнішими видами паперу є: крейдований, офсетний папір, папір для глибокого друку, картографічний папір, газетний папір, форзацний папір, металізований папір та етикетковий папір.

Крейдований папір – це папір на який нанесено шар зі спеціального пігменту та крейди. Такий папір є більш білішим та має гладкішу поверхню, завдяки чому можна передати ширшу кольорову гаму зображення (рис. 2.14).

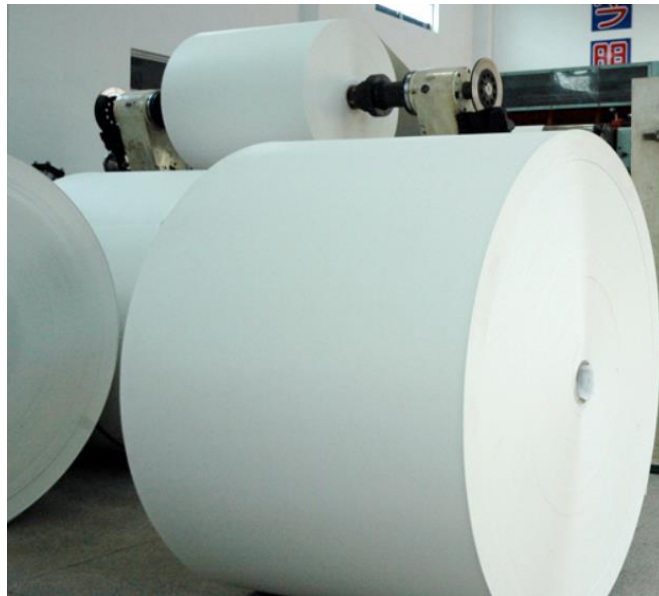

Рис. 2.14. Крейдований папір

Крейдований папір зазвичай щільніший ніж офсетний, а його вища. Такий тип паперу доцільно використовувати при друці рекламних матеріалів, листівок, журналів тощо. При друці дитячих видань варто враховувати те, що на крейдованому папері друкують чорнилами, що містять небезпечні хімічні речовини [15.].

Офсетний папір, на відміну від інших видів паперу повинен бути проклеєним. Це необхідно тому, що при офсетному способі друку, задруковуваний матеріал знаходиться в контакті з водою в момент друку (рис. 2.15) [15].

Офсетний папір використовують для друку книг, каталогів, альбомів, постерів, флаєрів, етикеток тощо.

Папір для глибокого друку на сьогоднішній день використовується достатньо рідко. Через те, що пробільні елементи контактують з папером, папір повинен мати максимально гладку поверхню.

Картографічний папір використовується для друкування карт. Саме тому такий папір повинен мати підвищену міцність до згинання та механічну міцність.

Рис. 2.15. Офсетний папір

Газетний папір призначений для друкування газет. Для такого типу газет використовується рідша фарба, адже при такому виробництві використовуються високошвидкісні машини. Окрім того, часу для висихання фарби не має, адже газети повинні оперативно постачатися користувачам.

2.4.2. Друкарська фарба

Важливою складовою друкарського процесу є фарба. Фарба для друку — це спеціальний пігментний матеріал, який використовується для задрукованих матеріалів різного типу [16].

Фарба для офсетного друку призначена для створення зображення на поверхні матеріалу шляхом перенесення відбитку [17]. До складу фарби входить тверда дисперсна фаза, яка є головним барвником. Обов'язковими є добавки, які регулюють швидкість, липкість, швидкість закріплення та висихання.

Фарба для трафаретного друку різняться в залежності від машини, на якій вони будуть використані. Такі фарби зазвичай створюють товсту фарбувальну плівку, є стійкими до вигорання та довговічні [17].

Варби для струминного друку використовуються, як фарби для широкоформатного друку і підходять практично для будь-яких матеріалів і поверхонь різних типів. Найчастіше складовою таких фарб є не пігменти, а спеціальні барвники [17].

Підбираючи фарбу для друку, важливо щоб колір був точним і не відрізнявся від коду фарби. У випадку якщо цей етап пропущено, продукція не буде відповідати вимогам.

2.4.3. Палітурні матеріали

Основними палітурними матеріалами є клеї, картон і покривні матеріали.

Клеї використовуються в процесі заклеювання корінця, приклеювання паперу капталу та інших деталей до корінця, при виготовленні складних палітурних кришок та при вставці блоків в кришки [18].

Клей має такі характеристики як в'язкість і вміст твердої речовини в відсотках. Наприклад, желатиновий клей має високу в'язкість, а дисперсійний клей для ручних робіт навпаки високою [18].

Палітурний картон є близьким до паперу за своїм складом та будовою і виготовляється майже за такою ж технологією. Проте йому властиві деякі відмінні риси. Перш за все, полотна рослинного походження, які складають основу картону є менш очищеними від смолистих домішок і є не вибіленими, орім деяких винятків. Волокна грубо перемелюються і як наслідок, картон має коричневий колір, велику пористість, шорстку поверхню та є ламким при згині [18].

Найголовнішими характеристиками для палітурного картону є висока міцність, стійкість до викривлення, висока поглинаюча здатність та легкість при різанні.

Покривні палітурні матеріали використовуються для виготовлення палітурних кришок. Ними обклеюють картон при виконанні палітурних робіт і застосовують їх при виготовленні книжкових обкладинок швидкозшивачів, блокнотів, щоденників [18].

Висновки до розділу

Під час вибору програмного забезпечення було проаналізовано сучасний технологічний процес верстки та макетування. Було розглянуто такі програмні засоби як QuarkXPress, PageMaker, Corel Ventura Publisher, Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Adobe Indesign та Microsoft Word.

Порівнюючи ці засоби, вивчаючи їх характеристики та позитивні і негативні сторони було зроблено висновок, що найбільш зручними для виконання поставленої задачі є Adobe Photoshop, Adobe Illustrator, Adobe Indesign та Microsoft Word.

Також в цьому розділі було розглянуто апаратні засоби для створення макету. Було зроблено висновок, що для створення ілюстративного матеріалу до макету видання доцільно використовувати графічний планшет, адже він забезпечує відмінну якість зображення.

Останнім пунктом роботи на цьому етапі був вибір способу друку видання. Проаналізувавши найбільш поширені способи друкування на сьогодні, було з'ясовано, що найбільш доречним буде вибір плоского офсетного друку

РОЗДІЛ 3

СТВОРЕННЯ МАКЕТУ ПОСІБНИКА

3.1. Вимоги до внутрішнього оформлення видання

Згідно з ДСТУ 29-62002 «Видання для дітей. Поліграфічне виконання.» усіх читачів можна розділити на наступні категорії:

- Перша вікова група. До неї відносять видання старшого дошкільного віку, тобто діти від 4-6 років;
- Друга вікова група. До цієї групи належать видання для дітей молодшого шкільного віку, а саме 7-10 років включно;
- Третя вікова група. Ця група містить видання призначені для дітей середнього шкільного віку – 11-14 років;
- Четверта вікова група. До неї входять діти старшої школи віком від 15 до 17 років.

Дане дитяче навчальне видання розраховане на другу вікову групу. Воно буде складатися з вступної та основної частини. До вступної частини входить титул та зміст. Основна частина міститиме основний текст та ілюстрації.

Під час розробки макету видання необхідно дотримуватись загальних правил оформлення видання даного типу, а також дотримуватись вимог щодо оформлення видань цієї вікової категорії.

Для другої вікової групи дозволяється використання лише рублених шрифтів. Основний текст має бути набраним кеглем не менше 14 pt, інтерліньяж має бути збільшений не менше, ніж на 2 пункти, мінімальна довжина рядка основного тексту повинна складати 81 мм, максимальна 153мм. Основний текст заборонено набирати виворітнім шрифтом та кольоровими фарбами.

Текст видання має бути виконаним шрифтами не більше чотирьох гарнітур або 4 накреслень однієї гарнітури. Видання у всьому обсязі повинне мати однакове

поліграфічне виконання. Рекомендована ілюстративність матеріалу – не менше 30 відсотків, а кількість переносів на сторінку має бути не більша 8.

Розмір макету має проектуватися в співвідношенні 1:1 з форматом, який необхідно отримати при друці. Усі важливі елементи макету не варто розміщувати за 5 мм від післяобрізного формату.

Відмінною рисою при створенні оригінал-макету видання є те, що посібник буде фальцюватися в один згин, отже важливі елементи видання не варто розміщувати занадто близько до корішкового поля.

3.2. Створення модульної сітки

Перед початком вестки основного змісту видання, необхідно створити структуру майбутньої сторінки видання.

Сітка є універсальним інструментом. Його беруть на озброєння як графічні так і веб-дизайнери. Вона складовою частиною професійної культури дизайнера, а прямокутник із заданою висотою і шириною, який лежить в основі структури сторінки називається модулем [19].

Поділ сторінки на модулі було впроваджено для спрощення і прискорення процесу конструювання макету. На основі модулів будуються вертикальні та горизонтальні лінії. Така сітка визначає, як буде виглядати сторінка і де будуть розташовані окремі структурні елементи, такі як текст, заголовки та зображення [19].

Перевагою застосування такої сітки є те, що вона задає структуру розташування елементів, а отже знижує ризик виникнення помилок в процесі перенесення елементів. Модульна сітка допомагає структурувати об'єкти та зробити їх пропорційними, що в свою чергу допомагає швидко розбиратися в макеті, оскільки модулі сітки завжди розташовані логічно.

Процес створення модульної сітки полягає з виділення місця під основні елементи. Наступним етапом є оцінка висоти та ширини рядка текстового, ілюстраційного, заголовкового блоку, тощо [19].

Під час виконання цього етапу роботи над макетом видання, було обрано використовувати 2 стовпчики з відстанню 4,2 мм між ними. Це дозволяє рівномірно розмістити текст та ілюстрації на сторінці. За допомогою напрямних ліній були проведені лінійки для розміщення заголовків, нумерації, тощо (рис. 3.1).

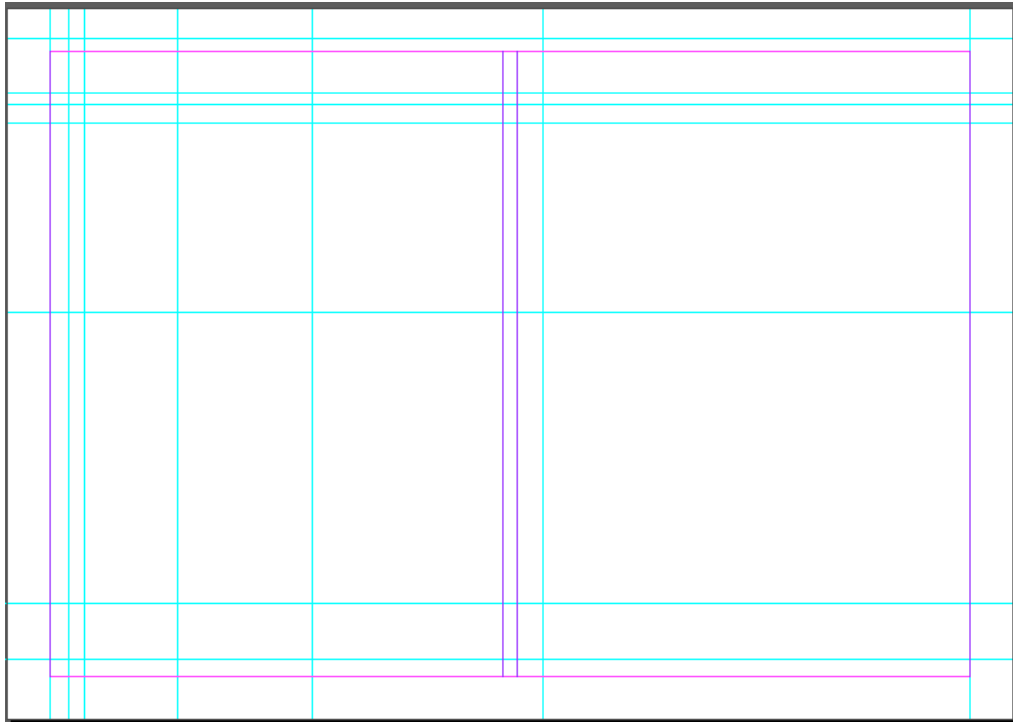

Рис. 3.1. Модульна сітка сторінки видання

3.3. Вибір шрифтового оформлення

Важливим кроком в створенні макету видання є підготовка текстового матеріалу та вибір шрифтового оформлення, оскільки від цього залежить читабельність видання.

На етапі типографічного оформлення необхідно обрати шрифти, продумати колір тексту, його розташування, адже ці аспекти впливають на сприйняття і загальний вигляд сторінки видання.

Вдалих шрифт допомагає читачу отримувати задоволення від процесу читання та вивчення нового матеріалу, впливає на його сприйняття ідей, закладених у текст.

Так як дане видання розраховане на вікову категорію 7-10 років, шрифти були підібрані згідно з вимог, які є регламентованими у документі «Гігієнічні вимоги до друкованої продукції для дітей».

Для видання було обрано 2 шрифти. Шрифт Snyder Speed Brush Cyr (рис. 3.2) є чудовим рішенням для оформлення заголовків. Він не містить засічок та легко читається.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

Рис. 3.2. Гарнітура шрифту Snyder Speed Brush Cyr

Для основного тексту було обрано шрифт Roboto (рис. 3.3). Даний шрифт є розбірливим і неважким для сприйняття, тому він забезпечить легкість у читання.

Roboto Thin & *Thin Oblique*
Roboto Light & *Light Oblique*
Roboto Regular & *Oblique*
Roboto Medium & *Medium Oblique*
Roboto Bold & *Bold Oblique*
Roboto Black & *Black Oblique*
Roboto Condensed & *Condensed Oblique*
Roboto Bold Condensed & *Bold Condensed Oblique*

Рис. 3.3. Гарнітура шрифту Roboto

3.4. Підготовка ілюстрацій

Ілюстрація є однією з найголовніших складових дитячого видання. Для вікової категорії 7-10 років, ілюстрації мають бути продуманими, легко сприйматись, бути кольоровими та виконаними у одному художньому стилі. Також ілюстрації мають відповідати тематиці видання.

Ілюстрації в посібнику з малюваннями є покроковими інструкціями для створення дитиною власного варіанту творів відомих художників. Кожна ілюстрація, яка міститься у виданні була створена власноруч з дотриманням однієї стилістики. Також в макеті присутні фото художників, взяті з відкритих джерел.

Створення ілюстрацій було здійснено за допомогою графічного редактора Adobe Photoshop. Для початку було створено новий документ та вказано необхідні параметри, а саме: роздільна здатність 300 dpi, колірний режим СМУК.

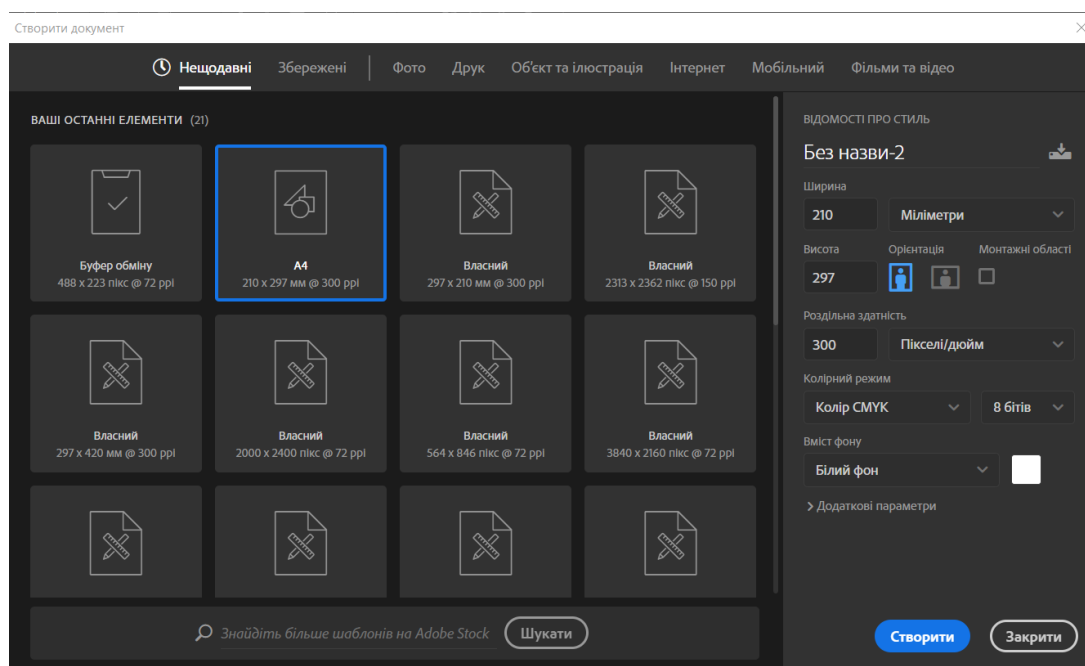

Рис. 3.2. Початок роботи над ілюстраціями

Далі за допомогою інструменту «Прямокутник» було створено рамку для ілюстрації(рис. 3.3).

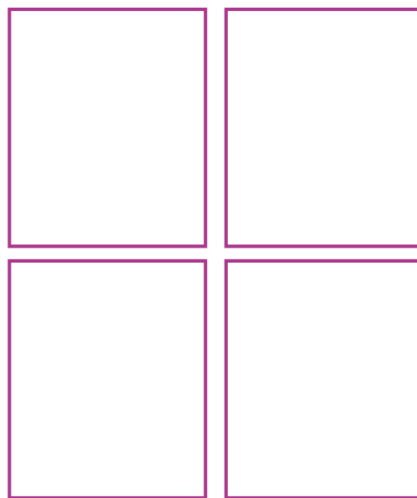

Рис. 3.3. Створення рамки зображення

Наступним кроком було створення власне ілюстрацій. Для цього в кожній з рамок за допомогою інструменту «Пензель» було відтворено кожен етап виконання певного твору мистецтва(рис. 3.4).

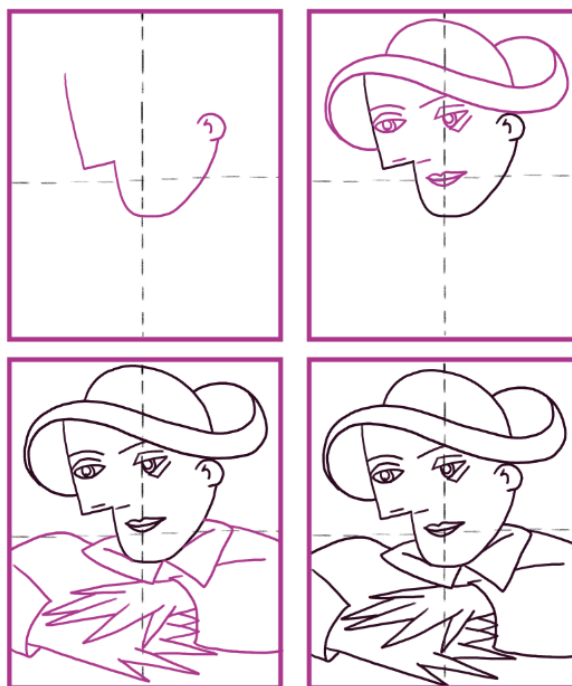

Рис. 3.4. Ілюстрація покрокового виконання малюнку

Після цього було створено рамку іншого розміру, та створено «фінальний» варіант картини, яка має вийти в результаті роботи учня(рис. 3.5).

Рис. 3.5. Фінальний варіан картини

Таких ілюстрацій було створено 28. Окрім цього в посібнику є розділи з завданнями для самоперевірки та засвоєння теоретичної частини видання, для яких теж були створені ілюстрації (рис. 3.6).

Рис. 3.6. Ілюстрації для самоперевірки

3.5. Верстка сторінок видання

Версткою називають процес розміщення текстових та графічних елементів на сторінках видання. Таким чином, за наявності готових ілюстрацій та підготовленого текстового матеріалу можна починати верстку макету сторінки видання.

Гігієнічні вимоги на цьому етапі створення макету видання спрямовані на забезпечення зручності читання, щоб попередити негативний вплив процесу читання на здоров'я.

Композиційні вимоги у свою чергу забезпечують цілісність та підпорядкованість усіх компонентів, сталість форматів сторінок, тощо.

Першим етапом верстки є створення документу в програмі Adobe InDesign та задання всіх необхідних параметрів (рис. 3.7).

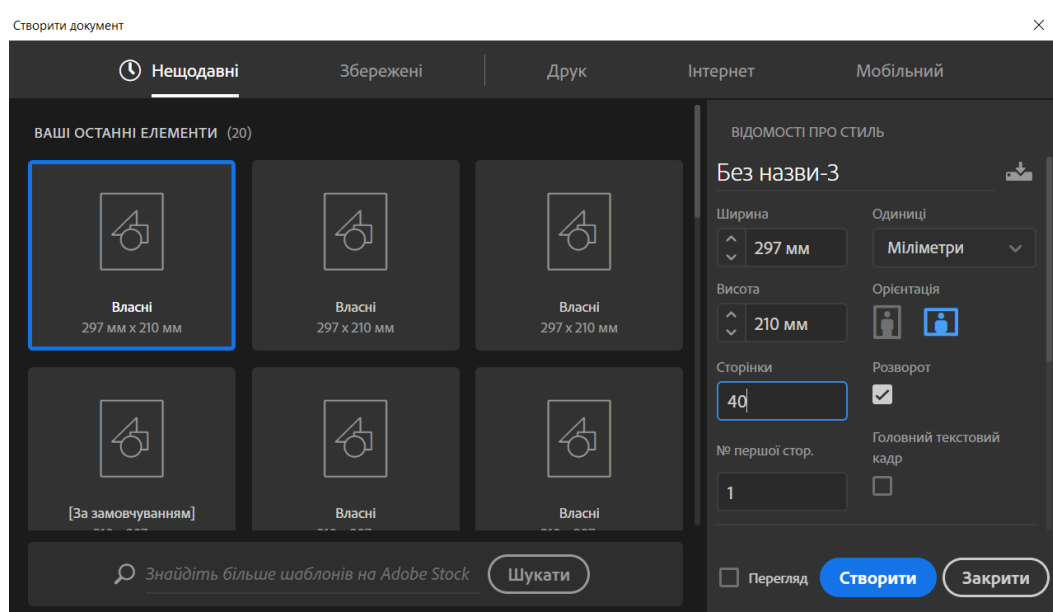

Рис. 3.7 Створення нового документу

Наступним етапом було розміщення в документі текстових блоків (рис. 3.8).

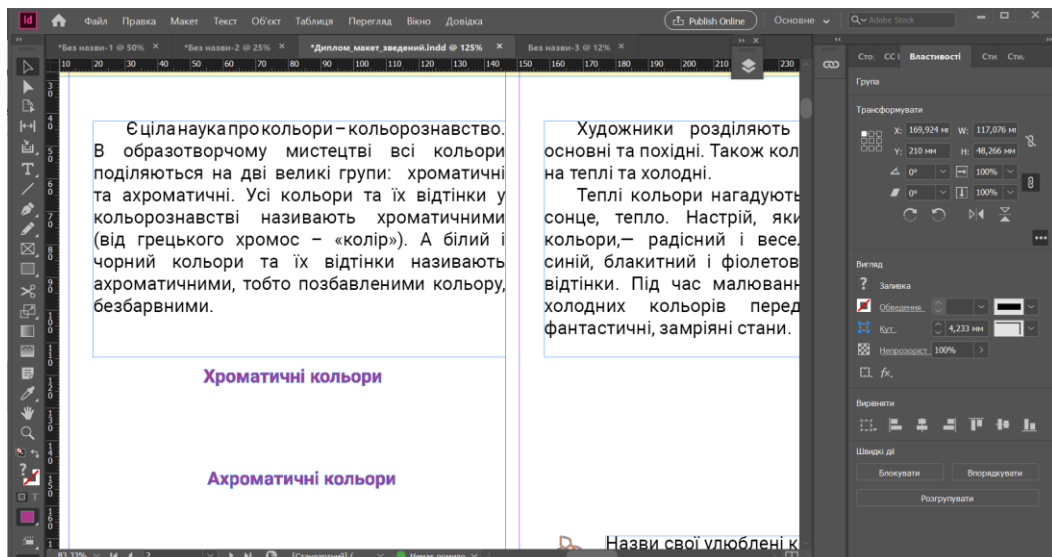

Рис. 3.8. Розміщення текстових блоків

Після розміщення текстових блоків, в макет було перенесено створені раніше ілюстрації (рис. 3.9).

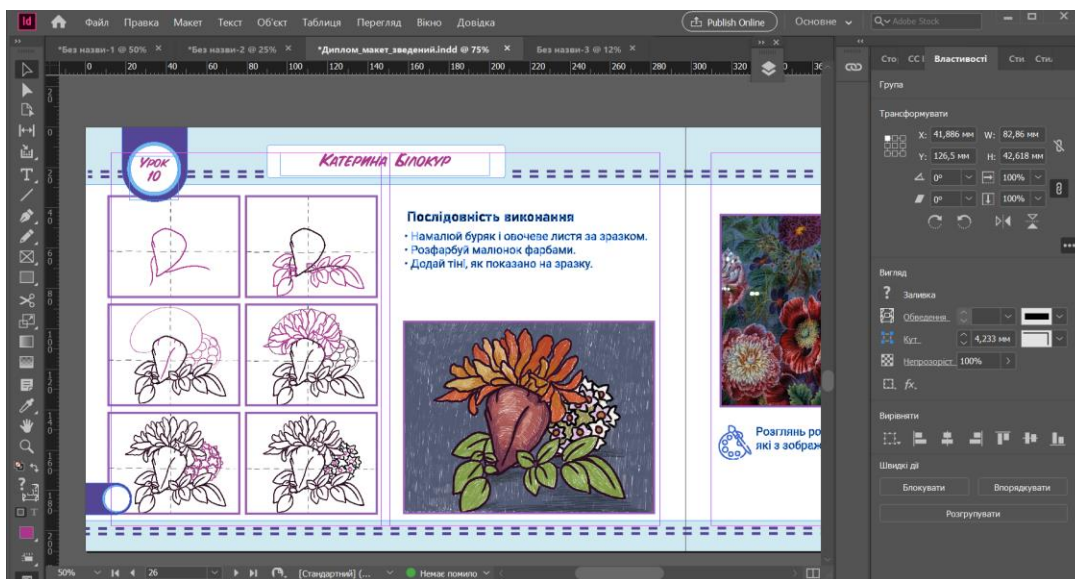

Рис. 3.9. Макет видання з ілюстраціями

3.6. Створення макету обкладинки

Обкладинка є однією з головних складових макету видання. Для її створення в програмі Adobe Illustrator було створено новий файл формату A4, 300 dpi, з колірним режимом CMYK (рис. 3.10).

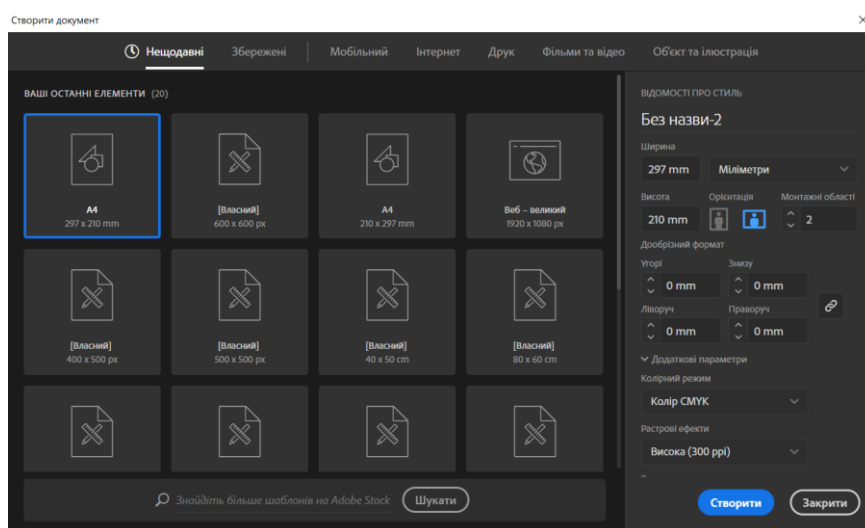

Рис.3. 10. Створення нового файлу

Далі на монтажну область було розміщено створені раніше ілюстрації. За допомогою інструменту «Прямокутник» було створено напівпрозору плашку, для того, щоб ілюстрації мали уніфікований вигляд на обкладинці. Всі ілюстрації та прямокутник було поміщено під відсічну маску. (рис. 3.11).

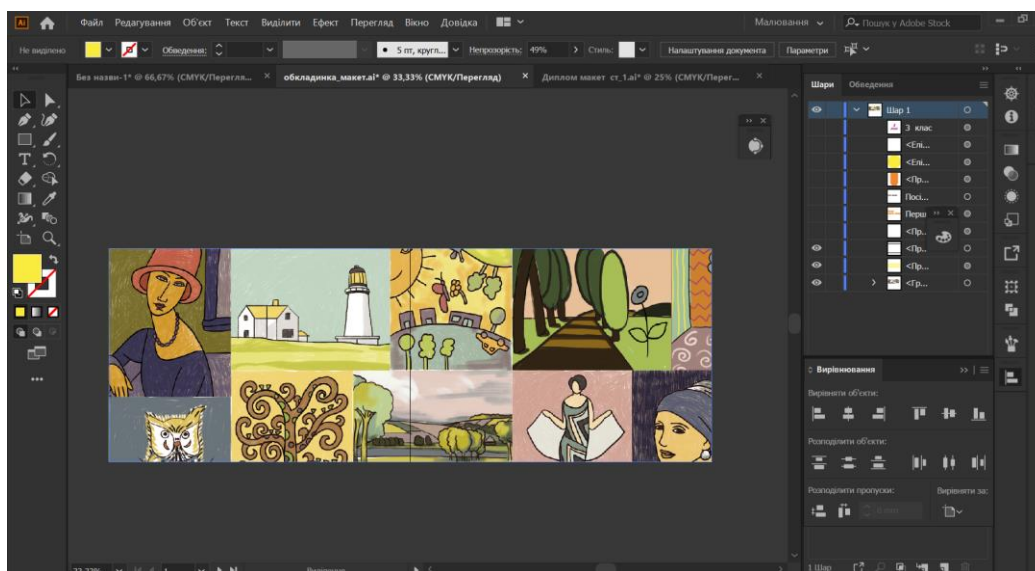

Рис. 3.11. Створення фону для обкладинки

Заключним етапом стало додавання на макет тексту та додаткових графічних елементів (рис. 3.12).

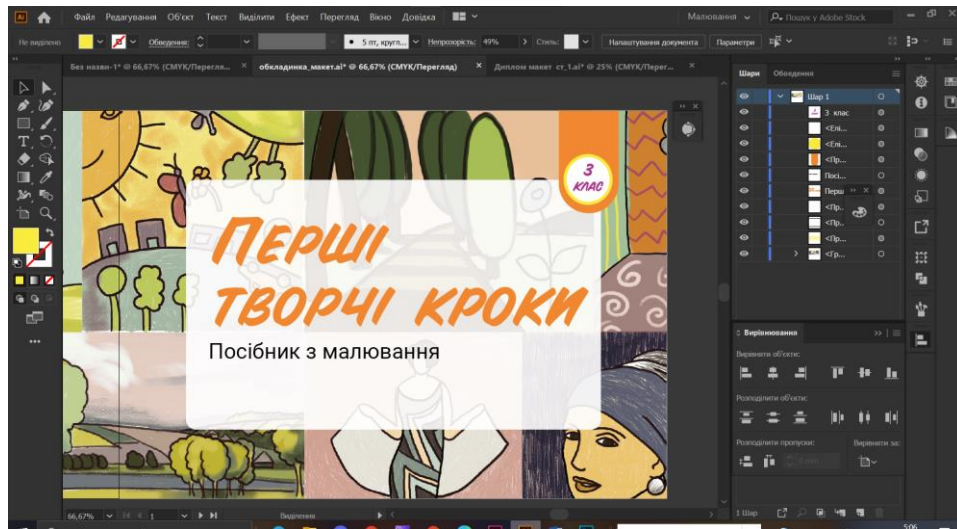

Рис. 3.12. Додавання тексту в макет

3.6. Створення та редагування відеоматеріалу

Використання навчальних відео допомагає підвищити задіяність учнів до навчання та значно урізноманітнити процес отримання інформації. Такі відео можуть містити велику кількість різних мультимедійних елементів.

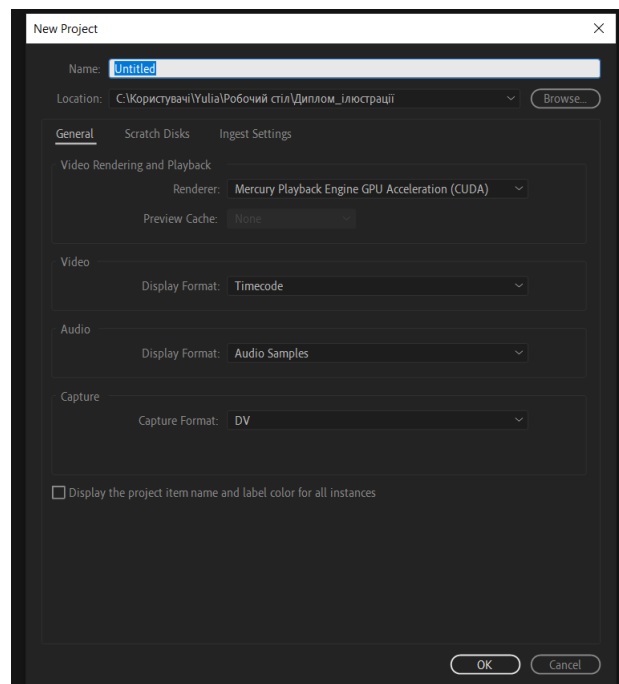

Рис. 3.13. Створення нового файлу

В процесі роботи зі створення макету навчального посібника з малювання, було прийнято рішення про доцільність створення навчального ролику в рамках даної

теми. Таким чином, відеосупровід допоможе більш якісно донести інформацію до дитини, а також структурувати матеріал. Відео було створене за допомогою камери та відредаговано за допомогою програми Adobe Premiere Pro.

Першим етапом було створення нового файлу та задання необхідних параметрів відео (рис. 3.13).

Наступним етапом буде імпорт створеного відеоролику в програму (рис. 3.14).

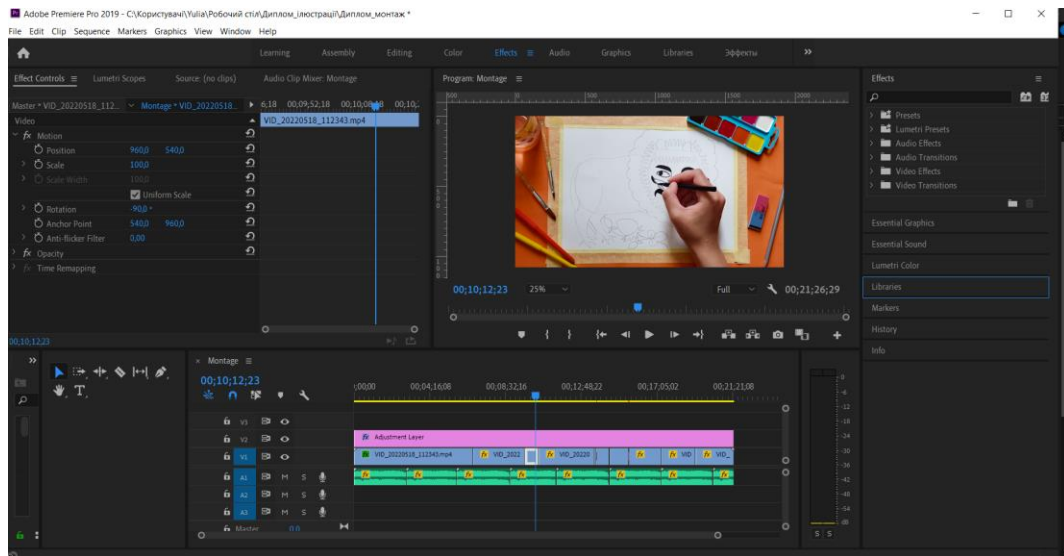

Рис. 3.14. Імпорт відеоряду

Далі було виконано монтаж відео, а саме відкореговано експозицію, вилучено зайві частини та пришвидшено відео в деяких місцях. (рис. 3.15).

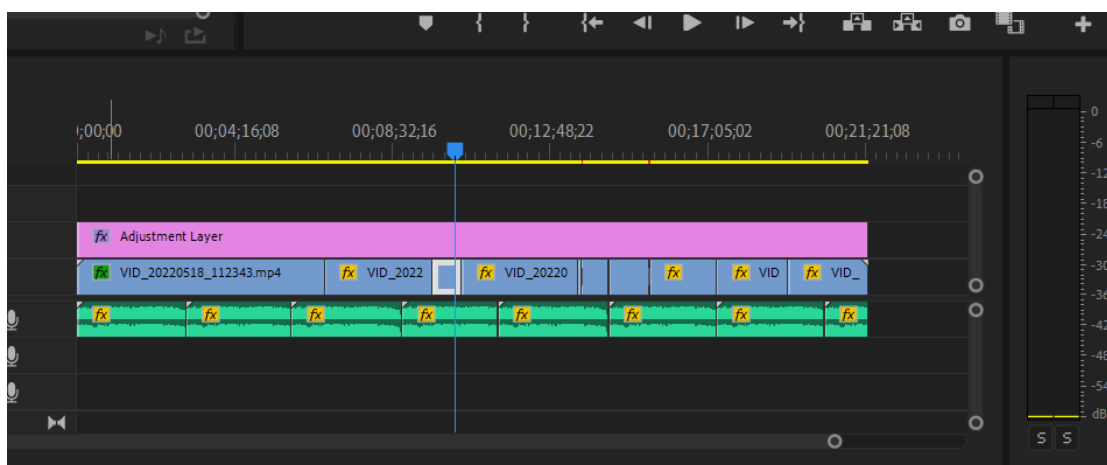

Рис. 3.15. Процес монтування відео

Далі було створено переходи. Для цього було створено два коригуючих шари, задано для них характеристики Scale, додано ефекти Directional Blur та Replicate (рис. 3.16).

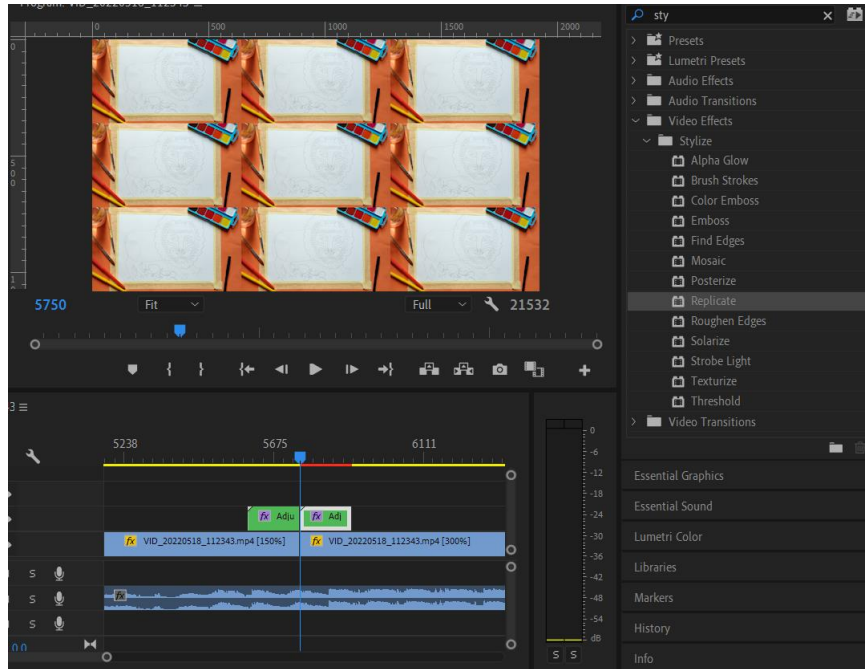

Рис. 3.16. Створення переходів у відео

В програмі Adobe Audition було відредаговано аудіо супровід для відео та додано їх до відео (рис. 3.17).

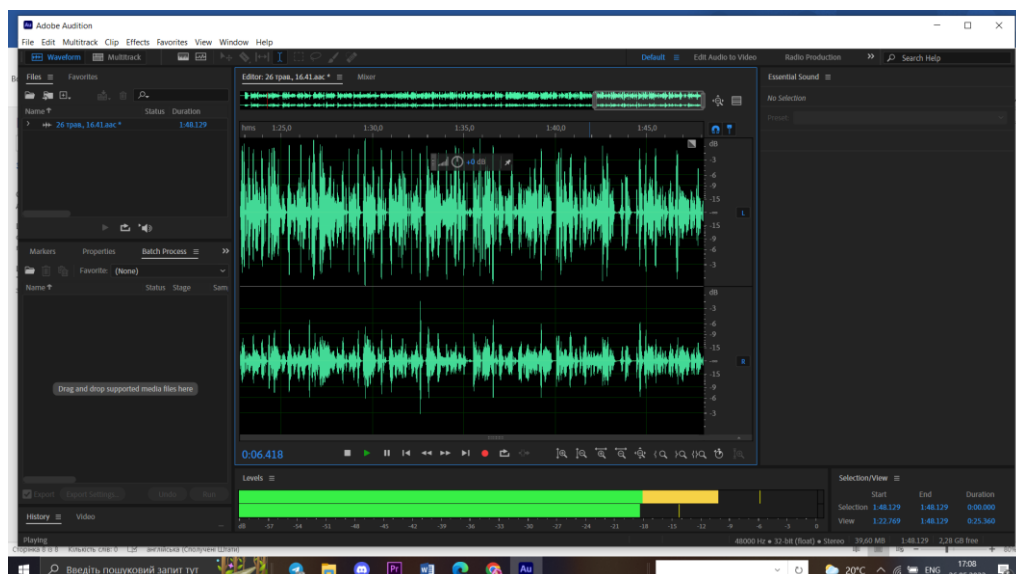

Рис. 3.17. Редагування аудіо матеріалу

Висновки до розділу 3

Під час роботи над третім розділом було проаналізовано вимоги до оформлення та гігієнічні норми для макетування дитячих видань. Було обрано шрифти для майбутнього видання, а саме ; Snyder Speed Brush Cyr та Roboto, адже вони формують гарну шрифтову пару та відмінно підходять під вимоги до оформлення текстової частини дитячих видань.

Важливим етапом роботи було створення модульної сітки, адже вона дозволяє уніфікувати вигляд сторінок видання та дотриматися поліграфічної цілісності.

Наступним етапом стало створення ілюстрацій майбутнього видання за допомогою програмного засобу Adobe Photoshop та графічного планшету.

Останнім пунктом роботи в цьому розділі була верстка макету видання та редагування відео для навчального посібника.

ВИСНОВКИ

Результатом виконання кваліфікаційної роботи є розробка макету навчального посібника «Перші творчі кроки» для факультативних занять з малювання. Для досягнення цієї мети було виконано основні завдання кваліфікаційної роботи.

Результатом першого етапу є систематизовані знання про теоретичні засади навчальних посібників, виокремлено їх основні специфічні риси. Було визначено основні терміни та наведено основні структурні елементи. Було проведено дослідження дитячої читацької аудиторії на формування видання .

Результатом другого етапу виконання кваліфікаційної роботи є аналіз сучасних методів верстки видання. Дослідження основних програмних та апаратних засобів макетування видання. Обрано та обгрунтовано програмне забезпечення для здійснення поставленої задачі. Було проведено аналіз існуючих способів друку, поліграфічних матеріалі. Було обрано та обгрунтовано спосіб друку видання.

На третьому етапі проектування було розроблено макет видання. Було виконано текстовий набір основного тексту за допомогою текстового редактора Microsoft Word. За допомогою графічного редактору Adobe Photoshop було здійснено ілюстративних матеріалів майбутнього видання. На основі ілюстрацій навчального посібника було створено макет обкладинки в програмі Adobe Illustrator.

Верстка видання здійснювалась в програмі Adobe InDesign. Для цього на початку проектування була створена модульна сітка для подальшої уніфікації сторінок видання.

Практичним результатом виконання кваліфікаційної роботи є макет дитячого навчального посібника «Перші творчі кроки» для факультативних занять з малювання та електронна версія посібника. Дані результати були здійснені на основі ретельного аналізу теоретичної бази макетування навчальних посібників.

СПИСОК БІБЛЮГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Видання. Основні види. Терміни та визначення: ДСТУ 3017-95. – Чин. від 2015–06–22 – К. : Держстандарт України, 1995. – 45 с.
2. ДСТУ 3017:2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення. – Чин. від 2016–01–07. – Київ, 2016.
3. Тимошик Н. С. Книга для автора, редактора, видавця / Н. С. Тимошик. – Київ : Думка, 2005. – 303 с.
4. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПОСІБНИКІВ ТА НАВЧАЛЬНОМЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.zu.edu.ua/12898/1/%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BA%D0%B0.pdf> (дата звернення 18.05.22). – Назва з екрана.
5. Загальні вимоги до змісту та оформлення навчальних посібників та навчально-методичної літератури : методичні рекомендації для викладачів на основі чинних нормативних документів / [уклад. Л. О. Котлова]; - Житомир, 2014. – 56 с.
6. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ЩОДО СТРУКТУРИ, ЗМІСТУ ТА ОБСЯГІВ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ ВИДАНЬ У КОЛЕДЖІ НФаУ:методичні рекомендації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/1HSqMkZ> (дата звернення 19.05.22). – Назва з екрана.
7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 17.06.2008 № 537 «Про затвердження Порядку надання навчальній літературі, засобам навчання і навчальному обладнанню грифів та свідоцтв Міністерства освіти і науки України».
8. Загальні відомості про текстовий редактор Microsoft Word [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://cutt.ly/ННDoO3o> (дата звернення 21.05.22). – Назва з екрана.

9. Високий друк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://stud.com.ua/34909/marketing/visokiy_druk (дата звернення 21.05.22). – Назва з екрана.
10. Класичні види та способи друку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://studopedia.su/8_29139_klasichni-vidi-ta-sposobi-druku.html (дата звернення 22.05.22). – Назва з екрана.
11. Організація технологічного процесу набору і верстки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studopedia.info/1-95768.html> (дата звернення 23.05.22). – Назва з екрана.
12. Види друку. Глибокий, офсетний, високий та спеціальні види друку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://studopedia.su/9_106613_vidi-druku-glibokiy-ofsetniy-visokiy-ta-spetsialni-vidi-druku.html (дата звернення 24.05.22). – Назва з екрана.
13. Поліграфічні матеріали [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studfile.net/preview/3021759/page:24/> (дата звернення 25.05.22). – Назва з екрана.
14. Матеріали зі спеціальними властивостями [Електронний ресурс]. // навчальний плсїбник. – 2016. – Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/18093/1/Navch_posibn_MSV.pdf (дата звернення 25.05.22). – Назва з екрана.
15. Види паперу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://drukarstvo.com/vudy-papery/> (дата звернення 24.05.22). – Назва з екрана.
16. Фарба для друку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://drukarstvo.com/farba-dlya-druku/> (дата звернення 23.05.22). – Назва з екрана.
17. Фарби для офсетного звуку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://drukarstvo.com/farby-dlya-ofsetnoho-druku/> (дата звернення 20.05.22). – Назва з екрана.
18. ПАЛІТУРНІ МАТЕРІАЛІ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://kuznec.vladiserv.site/pereplet.html> (дата звернення 26.05.22). – Назва з екрана.

19. Модульні сітки в UI дизайні: що таке модульна сітка? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://designtalk.club/modulni-sitky-v-ui-shho-take-modulna-sitka/> (дата звернення 23.05.22). – Назва з екрана.
20. Навчальне видання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ube.nlu.org.ua/article/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B5%20%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F> (дата звернення 25.05.22). – Назва з екрана.
21. ТИПОЛОГІЯ НАВЧАЛЬНИХ ВИДАНЬ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/42711/4/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F%202.pdf> (дата звернення 19.05.22). – Назва з екрана.
22. Adobe Illustrator VS CorelDraw [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://intellekt.kiev.ua/uk/illustrator-vs-coreldraw/> (дата звернення 21.05.22). – Назва з екрана.
23. Itten. L'étoile des couleurs. Dessain et Tolra, 1990.
24. Програмні засоби для верстання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://web.posibnyky.vntu.edu.ua/firen/9bortnyk_zasoby_orgtehniky/29.html (дата звернення 22.05). – Назва з екрана.
25. Загальні відомості про робоче середовище [Електронний ресурс]. // Adobe Photoshop. Посібник користувача. – 2019. – Режим доступу: <https://helpx.adobe.com/ua/photoshop/using/workspace-basics.html> (дата звернення 23.05.22). – Назва з екрана.
26. ДСТУ 3017-95. Видання. Основні види. Терміни та визначення. – Чин. від 2015–06–22 – К.: Держстандарт України, 1995.
27. Шевченко В. Е. Художньо-технічне оформлення видань різних видів [Електронний ресурс]. / В. Е. Шевченко // Електронна бібліотека Інституту журналістики. – 2007. – Режим доступу :<http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1815> (дата звернення 21.05.22). – Назва з екрана.
28. ДСТУ 3003: 2006: Технологія поліграфічних процесів: Терміни та визначення понять. – Чинний від 2007-07-01.

29. ЯКІ ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ADOBE PHOTOSHOP? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wishcomputer.net/99-what-are-the-advantages-and-disadvantages-of-adobe-photoshop-66904> (дата звернення 19.05.22). – Назва з екрана.

30. ЗАСТОСУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ ОБРОБКИ ВІДЕО ПРИ СТВОРЕНІ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЕЛЕКТРОННИХ ОСВІТНІХ РЕСУРСІВ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [file:///D:/%D0%B7%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/14503%20\(1\).pdf](file:///D:/%D0%B7%D0%B0%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B0%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F/14503%20(1).pdf) (дата звернення 18.05.22). – Назва з екрана.

Кінцевий результат макету обкладинки посібника «Перші творчі кроки»

Рис. А.1. Макет обкладинки навчального видання

Зміст посібника «Перші творчі кроки»

<i>ЗМІСТ</i>	
Кольорознавство	<i>4</i>
Лінія та Штрихи	<i>6</i>
Динаміка	<i>8</i>
Урок 1. Анрі Матісс	<i>10</i>
Урок 2. Едвард Гоппер	<i>12</i>
Урок 3. Пелагея Райко	<i>14</i>
Урок 4. Олена Придувалова	<i>16</i>
Урок 5. Пауль Клее	<i>18</i>
Урок 6. Василь Кричевський	<i>20</i>
Урок 7. Соня Делоне	<i>22</i>
Урок 8. Ерік Ренсен	<i>24</i>
Урок 9. Ян Вермер	<i>26</i>
Урок 10. Катерина Білокур	<i>28</i>
Урок 11. Марк Шагал	<i>30</i>
Урок 12. Рене Магрітт	<i>32</i>
Урок 13. Густав Клімт	<i>34</i>
Урок 14. Марія Приймаченко	<i>36</i>
Урок 15. Амедео Модільяні	<i>38</i>
Цікаві завдання	<i>40</i>

Рис. Б.1.Зміст навчального видання

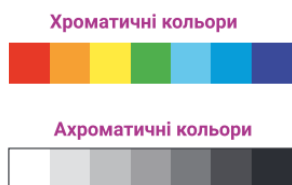
Приклад оформлення теоретичної частини посібника «Перші творчі кроки»

КОЛЬОРОЗНАВСТВО

Є ціла наука про кольори – кольорознавство. В образотворчому мистецтві всі кольори поділяються на дві великі групи: хроматичні та ахроматичні. Усі кольори та їх відтінки у кольорознавстві називають хроматичними (від грецького хромос – «колір»). А білий і чорний кольори та їх відтінки називають ахроматичними, тобто позбавленими кольору, безбарвними.

Художники розділяють всі кольори на основні та похідні. Також кольори поділяються на теплі та холодні.

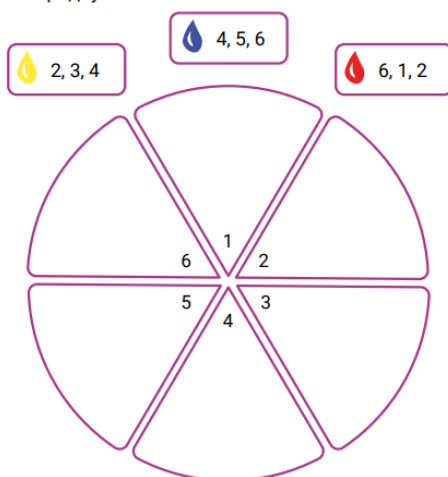
Теплі кольори нагадують нам про вогонь, сонце, тепло. Настрій, який передають ці кольори, – радісний і веселий. Холодними є синій, блакитний і фіолетовий кольори та їх відтінки. Під час малювання за допомогою холодних кольорів передають загадкові, фантастичні, замріяні стани.

Назви свої улюблені кольори. Якої пори року у природі вони переважають?

4

1. Намалюй акварельними фарбами колірне коло, розфарбувавши його сектори у певному порядку.

2. Виконай фарбами вправу на отримання споріднених кольорів. Підпиши їх назви.

Червоний + Жовтий =

Синій + Жовтий =

Зелений + Жовтий =

5

Рис. В.1. Перший розворот видання

Приклад оформлення практичної частини посібника «Перші творчі кроки»

Урок
3

ПЕЛАГЕЯ РАЙКО

Пелагея Райко народилася 15 травня 1928 року в місті Олешки, що на Херсонщині. Не маючи художньої освіти, у 69-річному віці почала малювати та розписала власний будинок, літню кухню, хвіртки, паркани і гаражні ворота, де відтворила власну біографію, свою родину, домашніх тварин, картини природи.

 Уважно роздивись картину. Яких тварин на ній зображено?

14

Послідовність виконання

- Намалюй котика як показано на зразку.
- Розфарбуй малюнок фарбами.
- За допомогою товстих мазків зроби тваринці шерсть.

15

Рис. Д.1. Шостий розворот видання

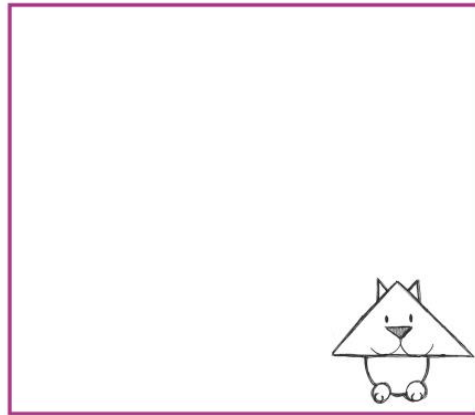
Приклад оформлення розділу «Цікаві завдання»

ЦІКАВІ ЗАВДАННЯ

1. Упізнай тварин за стилізованими образами, підпиши їх назви. Поміркуй, що стало основою для їх створення. Вкажи літерами.

2. Які породи собак та кішок тобі відомі? Виконай їхні стилізовані зображення на основі геометричних фігур. Скористайся прикладами.

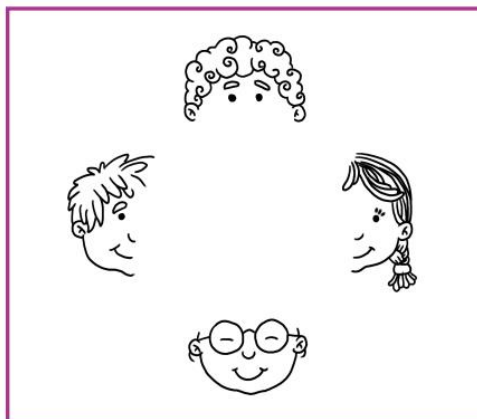
А Пляма. Б Лінія. В Геометрична форма. Г Орнамент.

40

3. Виконай вправу. Домалюй олівцями риси облич. Підкресли особливі риси кожного образу.

4. З'єднай послідовно кольори ахроматичної палітри.

41

Рис. Е.1. Останній розворот видання